

Deel 5 van de Handleiding bij

Rolf Erik Fiskvisk, Ingrid Lunden, Bodhild Winterbottom, Kjell Erik Aas en Magnus Åldstedt

Venner i Sollia

Eddy Waumans

e. waumans

www.littomnor.be

info@littomnor.be

PÅ SKITUR (78)

Woordenschat en uitspraak

en skitur	[i:tū:r]	een skitocht
å dra på skitur		een skitocht maken
dårlig		slecht
vær(et)		(het) weer
tidlig		vroeg
humør(et)		(de) stemming
en topp	[o]	een top
humøret var på topp		de stemming was uitstekend
å pakke (I)		pakken (van koffers e.d.)
en fart		een snelheid
i en fart		vlug
opp		naar boven
en mark		onbebouwd/ongecultiveerd terrein
derfra	[dærfra]	vandaar
innover		naar binnen; (<i>bier:</i>) dalinwaarts
mot	[mu:t]	naar
en kilometer	[çilume:tår]	een kilometer
sliten		moe
å sette seg ned		gaan zitten
å ta fram		tevoorschijn halen
kakao(en)	[kaka:u]	(de) cacao (<i>chocoladedrank</i>)
å kose (II) seg i	[ku:sə]	(<i>bier:</i>) genieten van
vårsol'		lentezon
en bakke		een helling
et hopp [o]		een sprong
midt i		midden in
kjempegøy	[çempəgæū]	reuzeleuk
å sole seg (II)	[su:lə]	zonnebaden, zich zonnen
en pause	[pæūsə]	een pauze
videre		verder

Opmerkingen

1. "Vær" is

- a. de gebiedende wijs van "å være":

Vær fornøyd med det du har!

Wees tevreden met wat je hebt!

- b. het zelfstandig naamwoord "weer"

Det var fint vær.

Het was mooi weer

2. "Så" is

- a. de onvoltooid verleden tijd van het werkwoord "å se":

Vi så dem ikke. We zagen ze niet.

- b. een bijwoord van graad

Ikke snakke så mye. Praat niet zo veel.

- c. een voegwoord van tijd:

Bli med hjem, så kan du treffe ham. Kom mee naar huis, dan kan je hem ontmoeten.

- d. de infinitief van het Noorse werkwoord voor "zaaien"

å så gulrøtter wortelen zaaien

3. "Mot" is

- a. een voorzetsel dat "naar" betekent:

De gikk mot Storbeia. Ze gingen naar Storbeia.

- b. een voorzetsel dat "tegen" betekent:

Han stod mot vegg. Hij stond tegen de muur.

- c. een onzijdig zelfstandig naamwoord dat "moed" betekent:

Hun hadde mot til å si nei. Ze had de moed om nee te zeggen.]

4. "Der" is

- a. een bijwoord van plaats dat "daar" betekent:

De kjørte til varehuset, for der var det billig. Ze reden naar het warenhuis, want daar was het goedkoop.

- b. een voornaamwoordelijk bijwoord dat "waar(in)" betekent:

Huset der jeg bor er bra. Het huis waarin ik woon is goed.

Grammatica

1. "Meter" en samenstellingen ("millimeter", "kilometer"...) ermee blijven onveranderd in het onbepaald meervoud; de bepaalde meertvoudsvorm eindigt op -ne

Vi brukte 45 minutter på de ti kilometerne fra Kristiansund sentrum til skogen.

We deden 45 minuten over de tien kilometer van het centrum van K. tot aan het bos.

2. å sitte zitten satt sittet **plaats**

Hun satt og leste.

Ze zat te lezen.

å sette zetten satte satt **beweging**

Hun satte koppen på bordet.

Ze zette het kopje op de tafel.

3. Genitief van tijd:

Net zoals het Engels ("an hour's work") kent ook het Noors een genitief van tijd:

En times arbeid.

een uur werk

En times pause

een uur pauze

Oefeningen

Oefening 173

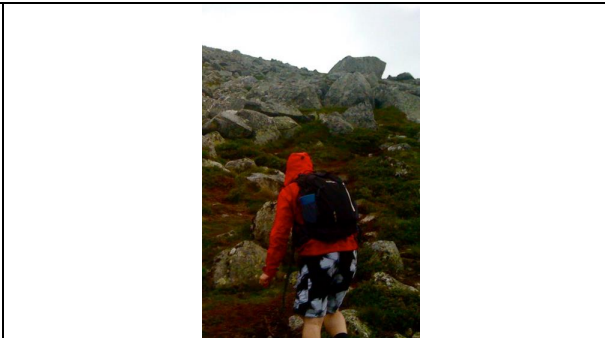
Zet de juiste uitdrukking of het juiste woord bij iedere afbeelding. Kies uit:

en bakke
midt i
å sole seg

humøret var på topp
å pakke sekken
å ta fram

å lage et hopp
sliten
vårsol

Oefening 174

Vul de juiste vorm van "sette", "se" of "sitte" in:

- i. Hun _____ bilen i garasjen. (verleden tijd)
- ii. Hun _____ på stolen. (verleden tijd)
- iii. Han _____ tennene i kinnet til naboen sin. (verleden tijd)
- iv. Han _____ seg i sofaen (verleden tijd)
- v. Hvor lenge har hun _____ der?
- vi. _____ skoene i gangen. (gebiedende wijs)
- vii. Har du _____ skiene i skapet?
- viii. Han _____ og skrev.

ix. Har du _____ vennene dine?

x. Hvor lenge skal hun _____ i bilen?

Oefening 175

Vertaal

1. Het weer was slecht.
2. De school begint vroeg.
3. We reden naar Stavanger, en vandaar reden we verder naar Bergen.
4. Ze genoot van de zon.
5. Het was een reuzeleuke dag.
6. Ze ging naar het raam en keek naar buiten.
7. Doe je dit nog een keer, dan word ik boos!
8. Hij is niet hier, hij zit daar.
9. Plots stond hij midden in het woud.
10. Je praat onzin! We nemen een pauze.
11. Het was vroeg in mei.

Oefening 176

Kies het juiste woord: "der", "innover", "mot", "opp", "så" of "vær".

1. _____ snill og gi meg boka.
2. Han dro _____ i dalen.
3. Vi så _____ toppen av Grossglockner.
4. Fint _____ i dag!
5. _____ stor du er!
6. Kan jeg få den boken _____?
7. Hun har en liten butikk _____ hun lager blyantpissere.

8. Sett foten _____ veggen.

9. _____ huset lå, er det nå et hotell.

10. Vi bodde _____ fra 1974 – 81.

PÁ SKØYTER (79)

Woordenschat en uitspraak

en vei		een weg
på vei til		op weg naar
en heis		een lift
å rope (II)	[u]	roepen
å rope på Ingrid		Ingrid roepen
en skøyte	[æūtð]	een schaats
å gå på skøyter		schaatsen
lekser		huiswerk
mens		terwijl
å vanne (I)		met water besproeien
en bane		een schaatsbaan
is(en)		het ijs
hysj		sst
sånn		zo
å ta på seg		aandoen
å tenke å bli syk		van plan zijn om ziek te worden
å huske (I)		niet vergeten, eraan denken

Opmerkingen

1. "å vanne" wordt ook voor planten (en dus ook bloemen) gebruikt
2. "is" wordt niet alleen voor "bevroren water" maar ook voor het dessert gebruikt.

Grammatica

1. "Jo" (en niet "ja") wordt gebruikt om een negatieve vraag positief te beantwoorden:

Skal du til byen i dag? → Ja, det skal jeg.

maar:

Skal han ikke kjøre snart? → Jo, det skal han.

"Jo" kan ook "immers" betekenen:

Du har jo sagt det.

Je hebt het immers gezegd

2. Net zoals in het Engels kan ook in het Noors in het antwoord op een ja/nee vraag het hulpwerkwoord herhaald worden:

Du har vel ikke sett henne? -- Jo, det har jeg.

Je hebt haar zeker niet gezien? Ja, toch wel.

Wanneer de zin een "echt" werkwoord heeft, wordt in het antwoord een vorm van "å gjøre" gebruikt:

Likte du byen? – Ja, det gjorde jeg.

Beviel de stad je? Zeker weten.

3. Het gebruik van "skal":

"Skal" wordt gebruikt om naar een gebeurtenis in de toekomst te verwijzen waarover er "controle" is: het drukt vaak een plan of een beslissing uit:

Jeg skal skrive et brev til tanten min.

Ik zal een brief naar mijn tante schrijven.

Daarnaast wordt "skal" ook gebruikt om

→ een verplichting uit te drukken

Husk at du skal være hjemme hele dagen!

Vergeet niet dat je de hele dag thuis hoort te zijn.

→ een belofte uit te drukken

Hvis du kommer, skal jeg hjelpe deg.

Als je komt zal ik je helpen.

→ om advies te vragen

Hvem skal jeg si det til?

Wie moet ik het vertellen?

→ om een gerucht of een veronderstelling uit te drukken.

Hun skal være i byen.

Ze zou in de stad kunnen zijn.

→ om een bedreiging uit te drukken

Hvis hun gjør det skal jeg aldri be om noe mer!

Als ze dat doet zal ik nooit nog iets vragen!

4. Sånn"

kan als bijwoord of in combinatie met een zelfstandig naamwoord gebruikt worden:

a. als bijwoord betekent het "zo"

Hysj, ikke rop sånn!

Sst, schreeuw niet zo!

b. Voor een adjectief betekent het "zo'n", "zulke" en wordt het verbogen:

Jeg har selv vært en sånn mann.

Ik ben zelf zo'n man geweest.

Et sånt hus vil jeg også ha!

Zo'n huis wil ik ook hebben.

Såne jenter liker jeg ikke.

Van zulke meisjes hou ik niet.

c. Maar na een koppelwerkwoord zoals "å være" blijft het onveranderd:

Noen menn er sånn.

Sommige mannen zijn zo.

Oefeningen

Oefening 177

Gebruik het correcte voorzetsel.

- a. Jeg skal rope _____ henne.
- b. Har du sett _____ skapet?
- c. De kledde _____ seg _____ en fart.
- d. De kjøpte en ny bukse _____ sønnen sin.
- e. Vi betalte _____ kassen.
- f. Her er en genser _____ halve prisen.
- g. Jeg bestemte meg _____ å kjøpe en ny fotball.
- h. De kjørte _____ et varehus _____ sentrum.
- i. Husk å ta _____ deg skjerfet!
- j. Blir dere _____ i London?

Oefening 178

Gebruik de correcte vorm van "sånn"

- a. _____ skal du gjøre det.
- b. _____ bøker leser jeg ikke.
- c. En _____ kropp vil jeg ha!
- d. Jeg har aldri hatt _____ barn.

- e. Noen barn er _____.
- f. En _____ bil har jeg aldri hatt.
- g. Jeg har aldri møtt noen som har et _____ piano.
- h. Ikke kjør _____!

Oefening 179

Samenstillingen. Verbind de woorden onder a met der woorden onder b zodat er nieuwe woorden ontstaan en gebruik het correct lidwoord waar nodig:

lidwoord	a	b
	hode	kjole
	natt	merke
	kjempe	kol
	klasse	rom
	fri	hus
	fotball	jern
	kjøtt	maskin
	data	kake
	rekke	fin
	skru	bane

Oefening 180

Vul de vertalingen aan

a. Ben je van plan om hier te blijven?

Har du _____ å bli her?

b. Vergeet niet de kinderen te halen!

_____ å _____ barna!

c. Doe je wanten aan!

_____ deg _____!

d. Waar heb je de sjaal gelegd?

Hvor har du _____?

e. Spring niet zo!

Ikke hopp _____!

f. Hou je niet van ijs? Toch wel.

Liker du ikke _____? _____.

g. Ik zal Kjell roepen.

Jeg skal _____ Kjell.

h. Ze las terwijl ze at.

Hun _____ hun spiste.

i. We vonden het reuzeleuk.

Vi syntes det var _____.

j. Na een uurtje pauze gingen ze verder.

Etter _____ gikk de _____.

PER ER SJALU (80)

Woordenschat en uitspraak

å være sur		het land aan iets hebben
en feil		een fout
en prøve		een toets
en matematikkprøve		een wiskundetoets
for		(bier:) wat
et friminutt		een pauze tussen twee lessen
dum	[dum]	dom
aller		aller-
sjalu	[alū]	afgunstig, jaloers
en kloss	[klos]	een blokje
en legokloss		een legoblokje
å spare (II)		sparen
ukepenger		wekelijks zakgeld
enda	[enda]	nog (voor comparatief)
virkelighet(en)		(de) werkelijkheid
i virkelighet		in werkelijkheid, in feite
grei		vriendelijk, oké

Opmerkingen

1. "sur" kan o.a. de volgende betekenissen hebben:

- "zuur": *Melken er sur.* *De melk is zuur.*
- "nors", "stuurs", "chagrijnig": *en sur kone* *een chagrijnige vrouw*
- "guur": *surt vær* *guur weer*

2. "Aller" versterkt een superlatief ("overtreffende trap"). In het Noors wordt het als een afzonderlijk woord geschreven:

<i>aller dummet</i>	<i>allerdomst</i>
<i>aller kaldest</i>	<i>allerkoudst</i>

Grammatica

1. "feil" blijft onveranderd in het onbepaald meervoud:

<i>De fant tre feil.</i>	<i>Ze vonden drie fouten.</i>
<i>Finner du de tre feilene?</i>	<i>Vind je de drie fouten?</i>

2. "sjalu" blijft onveranderd in het onbepaald onzijdig enkelvoud:

et sjalu barn

een jaloers kind

Ook in de bepaalde vorm en het onbepaald meervoud blijft het heel vaak onveranderd.

sjalu barn

jaloerse kinderen

3. "ukepenger" is een samenstelling van "uke" (week) + "penger" (geld)

"Penger" is een meervoud:

Han bar spart penger for å reise til Norge.

Hij heeft geld gespaard om naar Noorwegen te reizen.

4. "for" kan gebruikt worden om een uitroepende zin in te leiden:

For noe tull!

Wat een onzin!

For en dårlig dag!

Wat een rottdag!

5. "enda" ("nog") wordt gebruikt om een vergrotende trap (comparatief) te versterken:

Den appelsinen er god, men denne er enda bedre. Die sinaasappel is goed, maar deze is nog beter.

Verwar "enda" niet met "ennå", dat ook "nog" betekent, maar een temporale betekenis heeft ("nog altijd"):

Har dere ikke gått ennå?

Zijn jullie nog niet vertrokken?

6. In de voltooid verleden toekomstige tijd (zie 77) wordt het hulpwerkwoord "ha" vaak weggelaten::

Per skulle gjerne (ha) hatt de legoklossene som Kjell Åge hadde.

Oefeningen

Oefening 181

Gebruik de juiste vorm van de woorden tussen haakjes:

a. For noen _____ (dum) gutter!

b. Har du _____ (kjøpe) avisa?

- c. Denne boka er _____ (billig) enn de der.
- d. Jeg vil gjerne bruke denne _____ (blå) blyantspisser.
- e. Har du _____ (vanne) de _____ (gul) _____ (blomst)?
- f. Var de _____ (sjalu) på ham?
- g. Vi har _____ (mange) penger enn dem.
- h. Hun har fem _____ (bror)
- i. Hvor mange _____ (feil) hadde du på matematikkprøven?

Oefening 182

Gebruik "ennå" of "enda"

- a. Han er ikke kommet _____.
- b. Det var _____ for tidlig.
- c. Vi har _____ ikke hørt noe.
- d. Jeg vet at du kan _____ bedre enn dette.

Oefening 183

Vul de ontbrekende woorden in. Kies uit (gebruik de juiste vorm!):

aller	for	frokost	heis	kloss
mark	prøve	sur	sånn	tenke

NB! en etasje = een verdieping. Net zoals in het Amerikaans Engels ("first floor") is "1. etasje" de gelijkvloerse verdieping

- a. Det er det _____ dummeste du kan gjøre.
- b. Det blir ikke fint når du gjør det _____!
- c. _____ et dårlig vær vi hadde!
- d. Han tok _____ opp til 3. etasje.
- e. Hva har du _____ å gjøre?
- f. Hvorfor er du så _____?
- g. Jeg er for gammel for turer i skog og _____.
- h. Min lille sønn var på rommet sitt og lekte med _____.

i. Vi skal ha en _____ på skolen neste uke.

j. Vi spiste _____ klokka åtte.

Oefening 184

Riktig eller feil?

- a. Per var sur da han gikk til skolen.
- b. Han hadde bare to feil på matematikkprøven.
- c. Han spilte ikke volleyball i friminuttet.
- d. Kjell Åge hadde flere bøker enn Per.
- e. Per var sjalu fordi Kjell Åge hadde legoklosser.
- f. Per fikk ukepenger av foreldre sine.
- g. Per bestemte seg for å gå til Kjell Åge klokka tolv.

HOS TANNLEGEN (81)

Woordenschat en uitspraak

en tannlege		een tandarts
et kontor	[kuntur]	(hier:) een spreekkamer
en assistent		een assistent(e)
få vondt i magen	[vunt]	buikpijn krijgen
redd		bang
huff	[hūf]	bah (tussenverpsel dat onbehagen of afkeer uitdrukt)
pytt		pf (tussenverpsel dat onverschilligheid uitdrukt)
det er da ikke noe farlig		er is niks aan; het is niet erg
et hull	[hūl]	een gat; een gaatje
en jeksel		een kies
å behøve (III)		hoeven
å trekke		trekken
å bore (I)	[bu:rɔ]	boren
vond	[vun]	pijnlijk
å gjøre vondt	[vunt]	pijn doen
å fylle (II)		vullen
å skylle (I/II)		spoelen
neste gang		de volgende keer

Opmerkingen

1. "et kontor" betekent ook gewoon "een kantoor" en wordt vaak in samenstellingen gebruikt:

Må jeg hente brevene på postkontoret?

Moet ik de brieven in het postkantoor halen?

2. "en jeksel" = "een kies" (kiezen liggen achter de tanden en dienen om de spijzen fijn te maken)

3. "neste gang", "neste dag", "neste uke" "neste år" (idiomatische uitdrukkingen), maar wel

Den neste mannen var tannlege.

De volgende man was tandarts.

Hvem blir den neste James Bond?

Wie wordt de volgende James Bond?

enz.

Grammatica

1. De verbuiging van "redd"

onbepaald

bepaald

en redd hund

een bange hond

den redde hunden

de bange hond

et redd barn

een bang kind

det redde barnet

het bange kind

redde barn

bange kinderen

de redde barna

de bange kinderen

De vergrotende trap (comparatief) en de overtreffende trap (superlatief) worden met "mer" en "mest" gevormd:

Jeg er mer redd for henne enn for ham.

Ik ben banger van haar dan van hem.

Hva er du mest redd for?

Waar ben je het bangst voor?

"Redd" wordt gecombineerd met het voorzetsel "for", maar dat wordt soms weggelaten:

Er du redd (for) hundene?

Ben je bang van honden?

2. "å trekke" is een sterk werkwoord:

Tannlegen trakk tannen.

De tandarts trok de tand.

Tannlegen har trukket [u] tannen.

De tandarts heeft de tand getrokken.

3. Vele grammatica's (zie ook de nieuwe Norsk grammatikk – Riksmål og moderat bokmål") geven als comparatief en als superlatief van "vond" respectievelijk "verre" en "verst". In de praktijk komen "vondere" en "vondest" veel voor:

Det gjorde vondere enn jeg hadde trodd.

Het deed meer pijn dan ik verwacht had.

Men det er blitt verre, og er vondest når jeg våkner om morgenen.

Maar het is erger geworden, en het is het ergst wanneer ik 's morgens wakker word.

Oefeningen

Oefening 185

Zet de woorden in de juiste volgorde

a. da fikk han i magen
så tannlegen vondt

Magnus _____.

b. for gruet hun seg å
åpne

_____ brevet.

c. at bare en han han
meg sa var venn

Til _____.

d. behøver ikke oss skynde å

Vi _____.

e. da gjorde ha tannen trakk
vondt

Det _____.

f. du gang hit kommer når
neste

_____?

Oefening 186

T	S	M	Ø	R	F	I	S	K	S
A	K	V	O	N	D	N	E	D	A
P	Y	T	T		N	R	J	R	F
B	L	L			Æ	G	E	U	T
R	L	E	P	P	G	R	K	E	G
U	E	T	Ø	E	O	E	S		K
S	S		L	B	O		E		R
O		L	S	R	F	Y	L	L	E
N	U	T	E	Ø	O		R	Ø	D
H	U	F	F	D	E		T	K	D

De Noorse equivalenten van de twintig Nederlandse woorden in de lijst onderaan komen allemaal in dit rooster voor (horizontaal van links naar rechts, vertikaal van boven naar onder en, diagonaal van links onderaan naar rechts bovenaan)

De overblijvende 16 letters vormen van links bovenaan naar rechts onderaan ook een woord.

bah
druif
kies
ui

bang
ei
peer
vis

boren
frisdrank
pf
vruchtensap

boter
gaatje
pijnlijk
vullen

brood
kaas
spelen
worst

PÁ KINO (82)

Woordenschat en uitspraak

å tjene (II)		verdienen
en liter		een liter
tjukkk <i>of</i> tykk	[ū]	dik
utenfor		(buiten) aan de
en kiosk	[çiosk]	een kiosk
kjedelig		saai
en bussholdeplass		een bushalte
et kvarter	[kvarte:r]	een kwartier
en plakat		een affiche
en film		een film
en billett		een kaartje (<i>plaatsbewijs</i>)
sjokolade(n)	[ukula:dø]	chocolade
en kjeks	[çeks]	een (droog) koekje
å stå i kø		in de rij staan
endelig	[endeli]	(uit)eindelijk
å håpe (I) <i>of</i> (II)		hopen

Opmerkingen

1. Zoals vroeger al gezegd, wordt "skulle" soms door "moeten" vertaald:

Hva skal jeg gjøre?

Wat moet ik doen?

2. "Utenfor" kan zowel een bijwoord:

De ventet utenfor.

Ze wachtten buiten.

als een voorzetsel zijn:

Vent utenfor døren.

Wacht buiten aan de deur.

3. "Da" in

Skynd deg da!

Haast je maar!

is een versterkend woord zonder eigenlijke betekenis

Grammatica

1. "liter" blijft onveranderd in het onbepaald meervoud:

fem liter

vijf liter

De bepaalde vorm is "literne"

de fem literne

de vijf liter

2. "kvarter" blijft gewoonlijk onveranderd inn het onbepaald meervoud; de bepaalde meervoudsvorm is "kvarterene":

Vi brukte tre kvarter for å komme til barnehagen.

We hadden drie kwartier nodig voor we aan de kleuterschool arriveerden.

3. Als onbepaald meervoud van "kjeks" wordt vaak "kaker" gebruikt:

De spiste mange kaker.

Ze aten veel koekjes.

Herhalingsøfeningen 78-82

1. Gebruik de voltooid verleden tijd

- i. De _____ (dra) på skitur.
- ii. Morten _____ (stå opp) tidlig.
- iii. Vi _____ (pakke) sekkene våre.
- iv. Jeg _____ (gå) noen kilometer da jeg ble sliten.
- v. Jeg _____ (sole seg) litt.
- vi. De _____ (begynne) å spise.

2. Gebruik de juiste vorm van de woorden tussen haakjes

- i. Så de _____ ?(vi)
- ii. Været var _____ (dårlig)
- iii. Det var _____ ute. (kald)
- iv. Etter en _____ pause gikk vi videre. (time)
- v. De sto opp _____. (tidlig)
- vi. _____ hus har jeg ikke. (annen)
- vii. Bøkene er _____. (dere)
- viii. Et _____ hus har jeg ikke. (annen)
- ix. Han ropte på _____. (hun)
- x. Det er ikke så _____ ute. (varm)
- xi. Jeg har mange _____ på matematikkprøven. (feil)
- x. Det _____ huset var hvit. (annen)
- xi. Jeg kjøpte fem _____. (egg)

3. Vertaal

- i. Woensdag was het slecht weer.
- ii. Heb je in de kast gekeken?
- iii. Je hoeft niet te eten.
- iv. Ze woonden daar van 1973 tot 1976.
- v. Doe de sjaal aan.
- vi. Het zijn mijn boeken.
- vii. Het weer werd nog beter.
- viii. Ze nam haar (eigen) wagen.
- ix. Toen we jong waren, speelden we met legoblokken.
- x. We namen jouw schaatsen.
- xi. Hij was op weg naar een vriend.
- x. Ben je klaar met het boek?
- xi. Ik herinner [het] [me] niet.
- xii. Zag je ze?

4. Duid de zinnen aan die mogelijk zijn

- i. Humøret var på dårlig.
- ii. De syntes det var kjempegøy å dra på skitur.
- iii. Vårsola laget et hopp.
- iv. Vi gikk derfra klokka ett.
- v. Vi tok bøkene hans.
- vi. Han er en meget god mens.
- vii. Han spiste fem jeksler.
- viii. Pytt! Det gjør vondt!
- ix. Ta på deg jakken!

5. Uitspraak

i. Welke woorden hebben een [u(:)]?

jo topp kakao drukket kiosk
kunne spurt huff kino

ii. In welke woorden wordt de "k" als [k] uitgesproken?

kilometer skøyte skylle kino

6. Vul de ontbrekende letters aan

i. Har du n__en epler?

ii. Så du ham ikke? J___, det gjorde jeg.

iii. Jeg tok min bok, hun tok s_____.

7. Verklar het verschil tussen

i. Han så sin kone.

Han så hans kone.

ii. Da han kom inn, begynte de å snakke.

Når han kom inn, begynte de å snakke.

8. Vul de tabel aan

infinitief	onvoltooid verleden tijd	voltooid deelwoord
å falle		falt
	red	ridd
å hete	het(te)	
å le		ledd
		stått
å skulle		
å hente		
	trakk	

9. Vul aan indien nodig

- i. Han bestemte seg _____ skrive et brev.
- ii. Han kom _____ hjem fra skolen.
- iii. Er du sjalu _____ ham?
- iv. Er gutten redd _____ tannlegen?
- v. Det er så kjedelig _____ stå her _____ vente.

10. Vul de vertaling aan

- i. Ik zag hem niet; mijn broer zag hem ook niet. Jeg så ham ikke; min bror så ham _____
- ii. Dinsdag was ik bij de tandarts. Tirsdag var jeg _____ tannlegen.
- iii. Ik weet dat hij niet van melk houdt. Jeg vet at han _____ melk.

11. Vul de juiste trap van vergelijking in

- i. De _____ elevene svarte først. (god)
- ii. Øl er _____ enn vin, men vann er _____. (billig)
- iii. Hvor var det _____? (kald)
- iv. Ingen var _____ enn Anna. (redd)
- v. Resultatet var _____ enn vi hadde håpet. (god)
- vi. Det er det _____ resultat av alle. (god)
- vii. Er du _____ enn Nils? (rik)
- viii. De er _____ enn søstrene sine. (dum)
- ix. Det er det _____ huset i byen. (stygg)

DA BRUTUS FORSVANT (84)

Woordenschat en uitspraak

å forsvinne		verdwijnen
en jobb	[job]	een baan
å gå til jobben		naar zijn werk gaan
å pleie å (III)		<i>drukt iets uit wat vaak gebeurt of een gewoonte is</i>
en grind	[grin]	een hek
å lukke (I)	[lukø]	sluiten
å komme seg ut		buiten geraken
utpå dagen		later op de dag
forbi		voorbij
å pipe (pe(i)p, pepet)		<i>(bier:) janken (van een bond)</i>
å logre (I)	[o]	kwispelstaarten
en hale		een staart
å stanse (I)		halt houden, stoppen, blijven staan
å klappe (I)		strelen, aaien
å få besøk		bezoek krijgen
å leie (III)		(met zich mee) leiden
en stund	[stūn]	een poos
et halsbånd <i>of</i> et halsband	[halsbon] [halsban]	een halsband
å finne frem/ fram		tevoorschijn halen
å kjæle med		knuffelen
å glemme (II)		vergeten
helt		<i>(bier:) helemaal</i>

Opmerkingen

1. De onvoltooid tegenwoordige tijd van het werkwoord "plegen" wordt in het Nederlands niet vaak gebruikt, maar de onvoltooid verleden tijd is niet ongewoon:

Hun pleier å komme litt tidligere.

Ze komt gewoonlijk wat vroeger.

Hun pleide å komme litt tidligere.

Ze placht wat vroeger te komen.

2. "Å pipe" wordt ook gebruikt voor

- een muis, een deur, een stem en een jonge vogel ("piepen")

- de wind, een vogel ("fluiten")

3. "Hale" wordt vooral voor zoogdieren (en dinosaurussen) gebruikt; voor vogels is "stjert" gewoner. Voor vissen wordt vaak "spord" [spu:r] gebruikt.

4. Er is ook een ander werkwoord "leie" (III) dat huren betekent:

De har leid en hytte i skogen.

Ze hebben een vakantiehuisje in het bos gehuurd.

Grammatica

1. "å forsvinne" is een onregelmatig werkwoord: forsvant forsvunnet

Hunden har forsvunnet.

De hond is verdwenen

Oefeningen

Oefening 187

Vertaal

Ole og Terje gikk _____ huset til Magnus og Kell Áges _____ foreldre. I _____ så de Brutus. Den pleide å _____ der _____, _____ mor og far og barna _____ var ute. Brutus _____ ikke komme seg ut fordi _____ var _____.

Guttene _____ da de hørte at Brutus _____. Hunden _____ fordi han var _____ for å få _____. Ole og Terje syntes at Brutus var en _____ fin hund. De _____ og gikk inn i _____. Brutus _____ rundt dem. Han syntes det var _____ å ha _____.

Ole og Terje _____ hunden. "Vi går en tur og tar den med oss hjem," sa Ole, som ikke hadde hund selv, "og kommer _____ med den _____ dagen." "Det _____ vi" sa Terje.

Da de to guttene kom hjem, ga Ole hunden _____ og _____. Han _____ den og klappet den. Brutus likte de nye vennene _____, og han _____ at Brutus ikke var hans hund...

voorbij
ouders; de tuin
spelen; de hele dag; terwijl
hun; kon
het hekken; gesloten

bleven staan; jankte
kwispelstaarte
blij; bezoek
geweldig; openden het hek
de tuin; sprong
fijn; veel vrienden

aaiden

terug; later op de
doen

eten
water; knuffelde
zijn; vergat

Oefening 188

Kies uit

forsvant
kjeks

frem
ost

helgen
pleier å

jobb
stund

kjedelig
ut

a. Han fant _____ billettene.

b. Denne _____ blir vi hjemme.

c. De ble der en _____.

d. Jenta _____, men kom tilbake klokken 6.

- e. Det var _____ å sitte der og vente til han kom.
- f. Hunden kunne ikke komme seg _____ fordi døren var lukket
- g. Vi spiste ost og _____.
- h. Han _____ drikke vann.
- i. Har du en fin _____?

BRUTUS ER BORTE (85)

Woordenschat en uitspraak

å springe		lopen
tid(en)	[ti:(d)]	(de) tijd
bortover	[burto:vøɾ]	langs
å styrte ut		naar buiten stormen
andpusten	[anpūstn]	buiten adem
å overkjøre		overrijden
død	[dø:]	dood
å gråte		huilen
ro(en)	[ru:]	rust
å ta noe med ro		rustig blijven
å forklare (II)		uitleggen
å skje (IV)		gebeuren
politi(et)	[puliti:]	(de) politie
om		(<i>bier:</i>) of
å få inn		"binnenkrijgen"
brun	[brū:n]	bruin
å dra ut		erop uit trekken
å lete (II) etter		zoeken naar
å hjelpe		helpen
å være i full gang med		volop bezig zijn met
å få		(<i>bier:</i>) moeten
en kant		een kant
oppover	[opo:vøɾ]	naar boven, naar omhoog
gjærne	[jærnø]	graag <i>of</i> vaak

Opmerkingen

1. "Å springe" kan zowel "rennen", "hollen" als "springen" betekenen:

De sprang så fort de kunnen.

Ze renden zo vlug ze konden.

Han sprang ut av bilen.

Hij sprong uit de auto.

In de betekenis "springen" wordt in het Noors echter heel vaak "hoppe" gebruikt:

Han hoppet over 8,20 meter flere ganger.

Hij sprong verschillende keren over 8 meter 20.

2. "Død" kan zowel adjectief:

en død fisk

een dode vis

als zelfstandig naamwoord zijn:

Den enes død er den andres brød.

De een zijn dood is de ander zijn brood.

Als adjectief is de uitspraak [dø:]; als zelfstandig naamwoord [dø:d]

3. Het werkwoord "få" kan heel wat verschillende betekenissen hebben:

a. "krijgen":

*Har blomkålene fått vann?
Katten fikk mat.
De fikk tre barn.*

*Hebben de bloemkolen water gekregen?
De kat kreeg eten.
Ze kregen drie kinderen.*

b. "moeten":

Jeg får ringe mamma på jobben

Ik moet mamma op haar werk bellen.

c. "zullen"

Vi får se hva vi kan gjøre.

We zullen (wel) zien wat we kunnen doen.

d. "de toelating krijgen, mogen":

Vi fikk gå på på kino.

We mochten naar de bioscoop gaan.

e. "Kan + onderwerp + få" + infinitief" drukt een beleefd verzoek uit :

Kan jeg få låne bilen din?

Mag ik uw auto lenen?

f. "Kan + onderwerp + få + voltooid deelwoord" drukt ongeveer hetzelfde uit als "kan + onderwerp+ infinitief":

Hvor kan jeg få kjøpt en bil?

Waar kan ik een auto kopen?

Grammatica

1. "Å springe", "å gråte" en "å hjelpe" zijn onregelmatig:

å springe sprang sprunget [u]

De sprang rundt i skogen.

Ze renden rond in het bos.

å gråte gråt grått

Hvorfor gråt du sånn?

Waarom huilde je zo?

å hjelpe hjalp hjulpet [u]

Ole har hjulpet oss i hagen.

O. heeft ons geholpen in de tuin.

2. De Nederlandse constructie "vervoegde vorm van komen + voltooid deelwoord" wordt in het Noors "vervoegde vorm van 'å komme' + onvoltooid deelwoord":

Han kom gående.

Hij kwam aangelopen.

De kommer syklende.

Ze komen aange fietst.

3. "Om" kan een voegwoord zijn ("of") maar ook een voorzetsel ("over"):

Vi spør Heidi om hun kan hjelpe oss.

We vragen Heidi of ze ons kan helpen.
(voegwoord)

De snakket om barnet sitt.

Ze praatten over hun kind. (voorzetsel)

4. *Etter ei stund var seks barn in full gang med å lete etter Brutus.*

Het vrouwelijk onbepaald lidwoord "ei" wordt (zeker in geschreven Noors) niet zo vaak gebruikt:

Etter en stund var seks barn in full gang med å lete etter Brutus.

Een poosje later waren de kinderen volop bezig met zoeken naar B.

5. Aanwijzende voornaamwoorden

a. Voor dichtbij ("dit"/"deze")

denne (vrouwelijke + mannelijk enkelvoud)

dette (onzijdig enkelvoud)

disse (meervoud)

Vaak wordt het bijbehorende zelfstandige naamwoord nog gevolgd/versterkt door "her":

Denne boken/ boka (her) er billig.

Dit boek is goedkoop.

Dette huset (her) er fint.

Dit huis is oké.

Disse husene her visste vi ikke om.

Deze huizen waren ons onbekend.

Net zoals bij het vooropgeplaatste bepaald lidwoord wordt ook hier zeer vaak "dobbelt bestemmelse" (met ook een lidwoord achteraan aan het zelfstandig naamwoord aangehecht) gebruikt.

b. Voor verder af ("dat"/"die")

den (vrouwelijke + mannelijk enkelvoud)

det (onzijdig enkelvoud)

de (meervoud)

Den filmen er dårlig.

Die film is niet goed.

De vormen komen hier overeen met die van het bepaald lidwoord, maar het aanwijzende voornaamwoord krijgt meer nadruk. Ook hier gewoonlijk "dobbelt bestemmelse".

Het bijbehorend zelfstandig naamwoord kan hier nog gevolgd worden door "der".

Han skal bruke den bilen der.

Hij zal die auto daar gebruiken.

Oefeningen

Oefening 189

Zet de letters van de werkwoorden in de juiste volgorde:

geruild
placht

haastten
renden

hielp
verdwenen

hulde
wist

trof/ontmoette
zocht

a. Jeg *eisstv* ikke hvor familien Olsen bodde.

b. Hun *affrt* ham hjemme klokka ti.

c. De *deknsty* seg til bussen.

d. Sykkelen min har *efnmorstvu*.

e. Hun *deeilp* aldri å skrive brev.

f. Han *eeltt* etter pennen sin.

g. Hun ble så glad at hun *grtå* da hun hørte at katten var kommet hjem.

h. Hun *abhjlp* meg å flytte til byen.

i. Vi *agnprs* så fort vi kunne.

j. Har du *betty* frimerker med Jens?

Oefening 190

Gebruik het juiste aanwijzende voornaamwoord:

- a. Kan De se _____ huset der med det røde taket?
- b. Jeg vil ikke ha _____ blomstene i hagen min
- c. Skal du bruke _____ halsbåndet der?
- d. Ikke sett _____ vesken på _____ stolen her!
- e. Jeg skal bruke _____ frimerkene, men ikke disse.

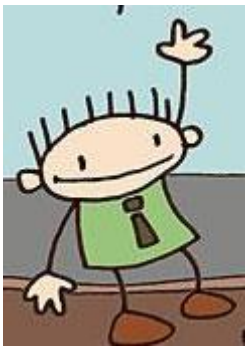
Oefening 191.

Zet bij iedere afbeelding de passende zin. Kies uit:

- Barna lekte gjemsel.
- Det er så kjedelig å stå her og vente.
- Du får velge.
- Får jeg klappe den?
- Han plystret på hunden flere ganger.
- Han stuyrtet ut av kontoret.
- Han venter på grønn mann
- Humøret var på topp.
- Hun var veldig sulten
- Morn!
- Nå må du ta det litt med ro!
- Vi koser oss.
- Vi må dra ut og lete!

Oefening 192

Gebruik het juiste voornaamwoord, voegwoord of voorzetsel. Kies uit:

at da for men når på som til

- a. Magnus har en stor hund _____ heter Brutus.
- b. De måtte stå i kø, _____ det var mange _____ ville se filmen.
- c. Hun gikk bort _____ vinduet og så ut.
- d. De skal _____ kino.
- e. Vet du _____ han er _____ kontoret i dag?
- f. _____ de hadde betalt i kassen, gikk de _____ bussholdeplassen..
- g. Jeg håper _____ filmen ikke er kjedelig!
- h. Han er glad _____ den første snøen kommer.
- i. Jeg drikker ikke kaffe, _____ drikker gjerne en kopp te.
- j. Alle snakket _____ hvor bra det skulle bli å ha en klubb.
- k. Hennes kjole var grønn _____ gresset.
- l. Synes du _____ han er en god lærer?
- m. Vi pleide å svømme _____ vi hadde tid til det.
- n. Det er fint _____ du kommer før klokken åtte.

HJEMME HOS OLE (86)

Woordenschat en uitspraak

verden(en)	[værdn]	wereld
hva i all verden		wat ... in hemelsnaam
å finne		vinden
å få se		te zien krijgen
å følge		volgen
å jage bort (I/III)		wegjagen
derfor	[dærfɔr]	daarom
å beholde	[beholð]	(be)houden
vær så snill		asjeblief (<i>als je iets vraagt</i>)
da		(<i>bier:</i>) toch, immers
å forstå		begrijpen
å eie (I of III)		(<i>bier:</i>) de eigenaar zijn van
å miste		kwijtraken, kwijt zijn
et nummer [numðr]		een nummer
et telefonnummer		een telefoonnummer

Opmerkingen

1. følge / følge etter:

Als het over het volgen van een persoon gaat kan "følge etter" gebruikt worden:

Han fulgte (etter) Tine inn i stuen.

Hij volgde Tine de woonkamer in.

Dit is niet het geval wanneer het over een voorbeeld, een pad, instructies e.d. gaat.

Vi fulgte veien inn i skogen.

We volgden de weg die het bos inliep.

2. "Vær så snill" leidt een nadrukkelijk verzoek in en heeft daarom vaak iets smekends:

Vær så snill, ikke gjør det!

Doe dat asjeblief niet!

Gebruik het daarom liever niet in winkels, restaurants e.d.:

Kunne du være så snill å gi meg en øl?

Mag ik asjeblief een biertje?

suggereert dat je graag een biertje wilt, ook al heb je geen geld om het te betalen.

Jeg vil gjerne ha en øl.

Een biertje, graag.

klinkt veel neutraler.

"Vær så god" wordt gebruikt

- i. wanneer je iets geeft:

- ii. wanneer je iemand laat voorgaan

- iii. wanneer je de telefoon opneemt: *SAS Booking, vær så god.*

- iv. wanneer het de beurt is aan de volgend in een rij wachtenden: *Vær så god neste!*

Het wordt vaak als één woord geschreven, maar volgens de Bokmålsordliste mag dat niet.

Grammatica

1. Werkwoorden:

- a. å finne fant funnet

Fant du boka?

Heb je het boek gevonden?

- b. å følge fulgte fulgt

Har du fulgt etter oss?

Ben je ons gevolgd?

- c. å beholde beholdt beholdt

De beholdt roen.

Ze bewaarden hun kalmte.

- d. å forstå forsto(d) [u:] forstått

Jeg forsto(d) ikke hva han snakket om.

Ik verstond niet waarover hij het had.

2. et nummer nummeret nummer of numre numrene

116 117 er det nye nummeret til legevakten.

116 117 is het nieuwe nummer van de dokterstelefoon.

Disse numrene er vanskelige å huske.

Deze nummers zijn moeilijk te onthouden.

3. De genitief

De genitief kan net zoals in het Nederlands door middel van voorzetsels "omschreven" worden:

Magnus kastet seg rundt halsen på Brutus

Magnus wierp zich rond Brutus z'n nek.

Boka til Ola

Ola zijn boek.

Brutus la seg med hodet på føttene til Magnus.

Brutus legde zich met zijn hoofd op Magnus zijn voeten.

Er bestaat net als in het Nederlands ook een "echte" genitief; een –s achteraan het woord:

Olas bok

Ola's bok

(let op de Noorse spelling!)

4. De voltooid verleden tijd (zie les 77) wordt gebruik voor een handeling die vóór een andere handeling in het verleden voltooid is:

Etter at vi hadde spist gikk vi en tur.

Nadat we gegeten hadden maakten we een wandeling.

(Eerst aten we, en toen we daar mee klaar waren begonnen we aan de wandeling)

Oefeningen

Oefening 193

Zet de werkwoorden tussen haakjes in de voltooid verleden tijd:

Ole sa at han _____ (finne) Brutus på veien. Den _____ (følge) etter ham hele veien hjem. Han _____ (prøve) å jage den bort, men den _____ (komme) etter ham. Da de kom hjem _____ han, _____ (gi) den noe å spise.

Mora til Ole så at hunden hadde et halsbånd. Noen _____ (skrive) et telefonnummer på det. Hun ringte og fortalte at sønnen hennes _____ (komme) hjem med en hund og at hun _____ (si) at han ikke kunne beholde den. Sønnen _____ (be) om å få beholde hunden, men hun _____ (svare) nei.

Oefening 194

Verbind de verwante woorden:

et tak	
en blomkål	
en blyant	
en seng	
en båt	
et marsvin	
en skjorte	
å miste	
brun	
å få	

	et viskelær
	en sjø
	et dyr
	en grønnsak
	klær
	å lete etter
	et hus
	en farge
	å gi
	en nattkjole

TELEFONEN RINGER (87)

Woordenschat en uitspraak

å ringe (II)		(<i>bier:</i>) rinkelen
over		(<i>bier:</i>) meer dan
et resultat		een resultaat
å sitte rundt middagsbordet		aan het diner zitten
lyst(en)		zin, trek
å ha lyst på		trek hebben in
aldri		nooit
bjeffing(en)		het geblaf
en pels		een pels
å stryke		(<i>bier:</i>) aaien, strelen
så så		<i>sussend tusseverpsel</i>
å skvette til		(op)schrikken
et skrivebord	[skrivebu:r]	een bureau
vær så god		gezegd bij het beantwoorden van de telefoon (<i>zie 86</i>)
en ende	[endø]	een einde
skadd		gewond
ivrig		(<i>bier:</i>) erg geïnteresseerd, enthousiast
å spise opp		opeten
mett		verzadigd
en gryte		een pan, een pot
med en gang		dadelijk
forresten		trouwens, overigens
å fortsette		verder gaan
det er greit		in orde, oké
en adresse		een adres
et teppe		(<i>bier:</i>) een deken

Opmerkingen

1. "Over" en "om":

(a) "hoger dan", "boven (op)" → **over**

Sekken hang over døren.

De zak hing boven de deur.

Hun lå et teppe over barnet.

Ze legde een deken over het kind.

(b) als het een uitgestrektheid aanduidt: → **over**

Han hadde reist over hele verden.

Hij had over de hele wereld gereisd.

(c) als het van de ene kant naar de andere betekent → **over**

Hun gikk over broa.

Ze liep over de brug.

(d) om de tijd aan te duiden → **over**

kvart over tre

kvart over drie

(e) om "meer dan" te vertalen → **over**

Det koster over ti kroner.

Het kost meer dan tien kronen.

De hadde lett etter bunden i over to timer.

Ze hadden meer dan twee uur naar de hond gezocht.

(f) om "voorbij" te vertalen → **over**

Jeg satt der til timen var over.

Ik zat daar tot de les voorbij was.

(g) om aan te geven waarover het gaat → **om**

De snakket om været.

Ze praatten over het weer

(f) in de betekenis "na verloop van" → **om**

Kommer du til å huske meg om et år?

Zal je over een jaar nog aan me denken?

2. "Dette er" wordt in een telefoongesprek gebruikt voor je je naam noemt:

Hei dette er Bente Foss som ringer fra Jøndalen.

3. tro/synes/tenke

"å tro" betekent "ik weet het niet zeker, maar het is waarschijnlijk wel zo":

Jeg tror han kommer snart.

Ik denk dat hij wel vlug zal komen.

"å synes" drukt geen onzekerheid uit, maar een subjectief oordeel

Jeg synes det er fint å ha en stor bil.

Ik vind het leuk om een grote auto te hebben.

"å tenke" betekent "zijn brein gebruiken":

Hva tenker du på?

Waar denk je aan?

Opmerkingen

a. Let op het onderscheid:

Jeg tror Kari er syk (ze is hier niet en de reden is waarschijnlijk dat ze ziek is)

Jeg synes Kari ser syk ut (ik kijk naar Kari en volgens mij is ze ziek)

Jeg trodd vi skulle ha kjøttkaker til middag. (Het lag in de lijn van de verwachtingen)

Jeg syntes vi skulle ha kjøttkaker til middag. (Dat was mijn opinie; klinkt hier bijna als een suggestie)

b. "synes" wordt niet gebruikt om over de toekomst te spreken:

Tror du han kommer?

Denk je dat hij komt?

4. "skadd" is eigenlijk het voltooid deelwoord van het werkwoord "å skade" (I/III), dat ook "beschadigen" kan betekenen:

Bilen ble skadet, men ikke mer enn at kvinnen kunne kjøre videre.

De auto werd beschadigd, maar de bestuurster kon toch verder rijden.

5. "å ringe" kan zowel met als zonder voorzetsel gebruikt worden:

Han ringte (til) politiet.

Hij belde (naar) de politie.

Grammatica

1. "å ringe" is in het Noors (maar niet in het Engels) een zwak werkwoord

Kjell Åge ringte politiet.

K.A. belde naar de politie

Let op de vervoeging van de volgende werkwoorden:

a. å stryke strøk strøket

Hun strøk barnet over håret. *Ze streelde het kind zijn haar.*

b. å skvette til skvatt til skvettet til

Han skvatt til da han så oss. *Hij schrok toen hij ons zag.*

c. å fortsette fortsatte fortsatt

Hun fortsatte med leksene sine.

Ze ging verder met haar huiswerk.

2. Als onbepaalde meervoud van "et kontor" kan zowel "kontor" als "kontorer" gebruikt worden:

Dere kan besøke oss i våre nye kontorer.

Jullie kunnen ons bezoeken in onze nieuwe kantoren.

Vi fikk nye kontor.

We kregen nieuwe kantoren.

3. Het onbepaald meervoud van "et skrivebord" is "skrivebord" (samenstelling met een eenlettergrepig onzijdig zelfstandig naamwoord als tweede lid).

fire skrivebord

vier bureaus

Oefeningen

Oefening 195

Vul de correcte vorm van *of* "synes *of* "tro" *of* "tenke" in:

- a. _____ du at middagen var god?
- b. Jeg _____ at han er snill.
- c. Han _____ på datteren sin.
- d. Jeg _____ det blir kaldt i morgen.
- e. Er du syk? Da _____ jeg du skal gå og legge deg.
- f. Hva skal du gjøre i kveld? Jeg _____ jeg skal se på TV.
- g. Hva _____ du er best, cola eller peps?
- h. Jeg _____ at Oslo er den største byen i Norge.
- i. Hva _____ du om den nye telefonen min? Jeg _____ den er fin.
- j. Jeg føler meg dårlig. Jeg _____ jeg blir syk.

Oefening 196

Kruis de zinnen aan die mogelijk zijn:

- De satt på middagsbordet sammen med mor og far.
- Hva heter denne plystre?
- Han klappet den harde bjeffingen.
- Jeg prøvde å jage hunden bort, og derfor tok jeg den med inn.
- De sprang hele veien.
- Vi fant frem noe å drikke.
- Han pleide å spise ingen hele dagen.
- Han gruet seg for å gå til tannlegen.
- Han fikk litt dårlig i magen da de hentet ham.
- Han var ivrig i hodet.

Oefening 197

Vertaal

a. Wat zoek je?

_____?

b. Wat was het resultaat?

_____?

c. De kinderen mochten de kat strelen.

_____.

d. Ze schrok toen hij begon te huilen.

_____.

e. Heb je zin in een koekje?

_____?

f. De telefoon ging.

_____.

g. Ik ben nooit in Noorwegen geweest.

_____.

h. Niemand zei wat.

_____.

i. Hij stormde naar de deur.

_____.

j. Ik vind dat je beter wordt.

_____.

k. Waaraan denk je?

_____?

l. Hij zei dat het bezoek voorbij was.

_____.

m. De hond heeft alle gehaktballen opgegeten!

_____!

Oefening 198

Zet het juiste woord of de juiste uitdrukking onder iedere afbeelding

andpusten
å gråte
kaker

bli med oss!
en hage
en plakat

en gryte
skolen er kjedelig
en tannlege

BRUTUS ER HJEMME IGJEN (88)

Woordenschat en uitspraak

det ringte på døra		de bel ging
å stige		stijgen
stig på!		welkom, kom binnen
heldig	[heldi]	gelukkig (= fortuinlijk)
å greie (III) å		erin slagen om
å stikke		(a) steken (b) ervandoor gaan, de plaat poetsen (<i>ook: stikke av</i>)
en tåre		een traan
å trille (I)		rollen
nedover		naar beneden
han gråt og gråt		hij bleef maar wenen
lei		(a) onaangenaam (b) triest (c) (<i>van een zaak</i>) lastig
å være lei seg		triest zijn
å gi	[ji:]	geven
å gi fra seg		afgeven, afstaan
å sette		zetten
å sette i å		beginnen te
da		(<i>bier:</i>) toch
å hikste (I)		snikken
modig	[mu:di]	moedig
til bords	[tilbu:]	aan tafel
vær så god		<i>bier:</i> "vær så god å gå til bords"
å legge		leggen
å legge seg		(<i>bier:</i>) gaan liggen
å sovne (I)	[sovnɔ]	indommelen, in slaap vallen
deilig		deilig
moro(en)	[muru]	(het) plezier

Opmerkingen

1. Let op het verschil tussen "heldig" en "lykkelig". "Heldig" betekent "gelukkig" in de zin van "door het lot bevoordeeld" (Engels: "lucky"):

Han er heldig med alt han gjør.

Het zit hem altijd mee.

"Lykkelig" betekent "gelukkig" in de zin van "van geluk vervuld", "blij", "verheugd":

Blir man lykkelig av å ha penger?

Maakt geld gelukkig?

2. "å legge seg" betekent hier "gaan liggen". We hebben het vroeger (30) al ontmoet in de specifiekere betekenis "naar bed gaan":

Klokka ni går hun på badet og steller seg. Så legger hun seg.

Om negen uur gaat ze naar de badkamer en knapt zich wat op. Daarna gaat ze naar bed.

Grammatica

1. De verbuiging van "liten": overzicht:

	mannelijk	vrouwelijk	onzijdig
onbepaald enkelvoud	en liten gutt	en/ei liten/lita jente	et lite barn
onbepaald meervoud	små gutter	små jenter	små barn
bepaald enkelvoud	den lille/vesle gutten	den lille/vesle jenta	det lille/vesle barnet
bepaald meervoud	de små guttene	de små jentene	de små barna

Opmerkingen

- De specifiek vrouwelijke vorm "lita" wordt (zeker in geschreven taal) niet vaak gebruikt.
- De vorm "vesle" klinkt eerder gemeenzaam.

2. Let op het zinnetje:

Bak dem sto mora hans.

"Mora hans" is het onderwerp van dit zinnetje en dus kan "sin" nooit gebruikt worden.

3. Werkwoorden:

a. stige steg steget

Prisen steg for første gang.

De prijs ging voor de eerste keer omhoog.

b. stikke stakk stukket [u]

Vet politiet hvorfor han stakk av?

Weet de politie waarom hij ervandoor ging?

c. gi ga(v) gitt [jit]

Han har gitt meg telefonnummeret.

Hij heeft me het telefoonnummer gegeven.

d. sette satte satt

Han satte katten på bordet.

Hij zette de kat op de tafel.

4. De genitief op –s vinden we ook terug in een paar "versteende" uitdrukkingen met "til":

Vi gikk til bords.

We gingen aan tafel.

Zo ook:

turer til fots

uitstappen te voet

5. De Nederlandse combinatie "zo'n + adjectief + zelfstandig naamwoord"

wordt in het Noors

en/et + så + adj. (onbep. vorm) + zelfstandig nw.

Så fint det er å være hund i et så fint hus.

Het is zo leuk om hond te zijn in zo'n mooi huis.

Jeg har hatt en så fin dag i dag!

Ik heb vandaag zo'n mooie dag gehad!

6. Herhaling: let op het verschil tussen "sitte" en "sette": het eerste werkwoord is onovergankelijk (kan niet met een lijdend voorwerp gebruikt worden) en verwijst naar een situatie; het tweede is overgankelijk (krijgt een lijdend voorwerp) en verwijst naar een handeling:

Katten satt på ryggen hennes.

De kat zat op haar rug.

Han satte katten på Lises rygg.

Hij zette de kat op Lises rug.

LV

Hetzelfde onderscheid zien we in het werkwoordspaar "ligge" en "legge":

Hun lå i senga.

Ze lag in bed.

Hun la barnet i senga.

Ze legde het kind in bed.

L.V.

7. In aansprekingen en uitroepen krijgt het bijvoeglijk naamwoord de bepaalde vorm:

Kjære vennen min!

Mijn beste vriend!

Du store verden!

uitroep van verbazing

Oefeningen

Oefening 199

Zet de zinnen in de juiste volgorde

- ___ Vennene hans så at han gråt, og sa at han skulle ringe til politiet.
- ___ Plutselig begynte telefonen å ringe.
- ___ Hun sa et sønnen hennes hadde tatt hunden med seg hjem.
- ___ Magnus kom hjem fra skolen.
- ___ Men politiet kunne ikke hjelpe ham.
- ___ Ved middagsbordet hadde ingen lyst på mat.
- ___ Hun plystret på hunden, som het Brutus, mange ganger, men den kom ikke.
- ___ Magnus ble veldig glad da han hørte at Brutus var på vei hjem..
- ___ Magnus begynte å gråte fordi han trodde at Brutus var død.
- ___ Det var Toril Pedersen som ringte.
- ___ Faren til Magnus sa at hun og sønnen hennes kunne komme og spise middag sammen med ham og familien hans.

Oefening 200

Kies het juiste woord:

- a. Aldri sa hun et leit/lei ord.
- b. Hvorfor spurte du moren hennes/sin?
- c. Jeg var heldig/lykkelig og fant pengene.
- d. Politiet leter etter/for to personer som har stikket/stukket av.
- e. Han hadde enda/ennå mer penger enn hun.
- f. Hun la/lå alle klærne på stolen.
- g. Katten la/lå og sov på sofaen.
- h. Da de kom til bord/bords satt/satte han seg med ryggen mot jenta.

- i. Er Norge et lite/liten land?
- j. Jeg la/lå eplene på bordet.
- k. Jeg ble heldig/lykkelig da jeg fikk denne jobben.
- l. Så sint/sinte de var!
- m. Jeg tror/synes at en liten hund er fin/fint.
- n. Vil du ha enda/ennå mer mat?
- o. De små/vesle elevene lærer av de store.
- p. Han har ikke kommet enda/ennå.
- r. De satt/satte koppene på bordet.

Oefening 201

Van welk woord komt de vertaling niet voor in het rooster?

a.

G	H	R	I
Å	M	T	O
K	S		T
R	E	E	O

- plezier
- huilen
- snikken
- moedig

b.

V	L	E	T
E		R	Y
P	S	D	P
E	E	T	N

- deken
- waarom
- zin
- wereld

c.

M	A	S	L
I	S	D	
K	J	R	T
	I	E	E

- bezitten
- gebeuren
- kwijtraken
- nooit

HERHALINGSOEFENINGEN

1. Vul bij iedere tekening het woord aan

a. Werkwoorden:

		
å h _____	å k _____ hunden	å t _____ tønner (de ton)
		
å k _____ ballen	å s _____	å p _____
		
å l _____	å g _____	å b _____

b. adjectieven en zelfstandige naamwoorden

		
a _____	å ha v _____ i magen	en _____

2. Vul de vertalingen aan

- a. Ik praatte meer dan een uur met hem. Jeg snakket med ham _____
- b. Het eten was heerlijk. Maten var _____.
- c. Waar heb je deze jurk gevonden? _____ har du _____ denne _____?
- d. Die dag wist ik alles. _____ visste jeg alt.
- e. Hij probeerde de hond weg te jagen. Han prøvde å _____ hunden.
- f. Mag ik mijn kantoor houden? Kan jeg _____ beholde kontoret mitt?
- g. We hebben de hele dag gezocht. Vi har _____ _____ dagen.
- h. Van wie is die auto. Hvem _____ denne _____?
- i. Is Henrik gewond? Er Henrik _____?
- j. Ik ben m'n kaartje kwijtgeraakt. Jeg har _____ billetten _____.
- k. Ze zetten zich aan tafel. De satte seg til _____.
- l. Ik was erin geslaagd om tweehonderd kronen te sparen. Jeg _____ å spare 200 kroner.
- m. Ik ben triest omdat ik dat zei. Jeg er _____ fordi jeg sa det.
- n. Zeg dat niet tegen Mette! _____ det til Mette!

3. Gebruik de genitief.

- a. Telefonnummeret til kona
- b. Broren til mor
- c. Vennene til Gunnar

4. Gebruik de juiste voorzetsels:

- a. Har dere lyst _____ mat?
- b. De var hjemme _____ henne.
- c. Hun hadde armene _____ halsen hans.
- d. Katten fulgte _____ meg hele veien!

- e. Liker du å se _____ fotball?
 f. Han ventet _____ broren sin.
 g. Hun leter _____ vesken sin.

5. Kies het juiste woord

- a. Jeg spiste noe/noen appelsiner.
 b. Var det derfor/ennå du ikke kom?
 c. Han dro ned/nede til skolegården.
 d. Vet du eller/om de har en bok om Knut Hamsun?
 e. Mor gikk bort/borte til Brutus og så på halsbåndet.
 f. Hun spurte enda/ennå mer.

6. Verbind (ikke) noe(n) met de juiste vertaling:

1.	Se eller hører du noe?
2.	Du ser at jeg ikke har noe piano.
3.	Noen sa de likte kjolen.
4.	Er det noen kino her?
5.	Vil du ha noe melk også?
6.	Noen liker det, andre ikke.
7.	Er det noen her?
8.	Jeg greier ikke å spise noe.
9.	Jeg har spist noen appelsiner.

	enkelen
	sommigen
	iemand
	iets
	wat
	enkele
	niets
	geen
	een

7. Duid de letters aan die niet uitgesproken worden:

halsbåndet heldig død politiet andpusten aldri

8. Duid de [u(:)]-klanken aan:

telefoonnummer full jobb modig ro oppover
 moro politi sprunget

9. Vul de juiste vorm van "annen" in:

- a. Han så fra den ene til den _____ av sønnene.
- b. En mann med rødt hår kom ut av en _____ bil.
- c. Han valgte et _____ tre.
- d. Harold og en _____ gutt fulgte etter meg.
- e. Det var _____ tider!
- f. Han ville ikke spørre de _____.
- g. Han ble et _____ menneske.
- h. Vil du ha en _____ jobb?
- i. Brukte han et _____ ord?
- j. De to _____ ble sendt til skolen.
- k. Hun gikk hand i hand med en _____ jente.
- l. De satt rundt det _____ bordet.

10. Wat zeg je als

1.	je de telefoon beantwoordt?
2.	je iemand in je huis binnenlaat?
3.	je verbaasd bent?
4.	je iemand iets heel vriendelijk vraagt?
5.	je iemand hartelijk bedankt?
6.	je wil weten wat er gebeurd is?
7.	je iemand wil troosten of sussen?

	Hva i all verden?
	Vær så snill.
	Vær så god.
	Stig på.
	Tusen takk skal du ha!
	Så så.
	Hva har skjedd her?

11. Zet de vorm van het werkwoord op de juiste plaats en vul dan de twee ontbrekende vormen in:

grått ringt eie fulgte be lete sprang

infinitief	onvoltooid verleden tijd	voltooid deelwoord

12. Geef de correcte vertaling van "få" voor de volgende zinnen:

- a. Kan jeg få sitte her?
- b. Du får være her en stund.
- c. Jeg fikk tre epler.
- d. Nå får han gjøre som jeg sier!

ÅRSTIDENE (89 - 92)

SOMMEREN

Woordenschat en uitspraak

en årstid	[o:rstid]	een jaargetijde
sommer(en)	[somðr]	zomer
høst(en)		herfst
vinter(en)		winter
vår(en)		lente
et land	[lan]	een land
da		(<i>bier:</i>) dan
et sted	[ste:(d)]	een plaats
å bade (I)		(<i>bier:</i>) zwemmen
et vann		(<i>bier:</i>) een meer
for		(<i>bier:</i>) te
et skolebarn		een schoolkind
en ferie		een vakantie
en sommerferie		een zomervakantie
en tur		(<i>bier:</i>) een tocht, een reisje
å reise (II)		reizen
utlandet	[ütlanð]	het buitenland
en slutt	[ū]	een eind, een slot
å plukke (I)	[u]	plukken
et bær		een bes
et bringebær		een framboos
et blåbær		een blauwe bosbes
moden	[mu:dn]	rijp
et tyttebær		een rode bosbes
en multe	[ū]	een moerasbes

tyttebær

multe

Opmerkingen

1. "vår" is een zelfstandig naamwoord dat "lente" betekent en een bezittelijk voornaamwoord dat "ons" betekent:

Våren er årstiden mellom vinteren og sommeren.

De lente is het jaargetijde tussen de winter en de zomer.

Vi snakket med sønnen vår.

We praatten met onze zoon.

2. "da" is

- een onderschikkend voegwoord: "toen"

"Men hva i all verden!" sa hun da hun fikk se Brutus.

"Maar hemeltjelijef" zei ze toen ze Brutus zag.

- een bijwoord van tijd: "dan", "toen"

Sommeren er den varmeste årstida. Da er naturen helt grønn.

De zomer is het warmste jaargetijde. Dan is de natuur helemaal groen.

Jeg ventet i tre timer. Da kom hun.

Ik wachtte drie uur. Toen was ze daar.

- Vaak wordt het ook gebruikt als een versterkend woord zonder eigen betekenis::

Vær så snill da, mor! Si ja da, mor," maste Magnus.

"Asjeblief ma! Zeg toch ja, ma" zeurde Magnus.

"Men Ole da," det sier man ikke! sa mormor.

Maar Ole toch, zoiets zeg je niet!" zei oma.

3. "helt" [he:lt] is het bijwoord van "hel" [he:l] en betekent "helemaal", "volledig"

Vi gikk helt til svømmehallen før vi gikk tilbake samme vei. We liepen helemaal tot aan het overdekte zwembad voor we langs dezelfde weg terugkeerden.

Soms kan het ook als "gewoonweg" vertaald worden:

Denne buksa er helt super!

Die broek is gewoonweg super!

4. "om" wordt in het Noors gebruikt voor jaargetijden (en dagen van de week):

om sommeren

's zomers

om søndagen

's zondags

5. "bade" kan in het Noors "een bad nemen", "in bad doen", "zijn lichaam geheel of gedeeltelijk in het water dompelen" maar ook "zwemmen" betekenen:

Hun badet barna.

Ze gaf de kinderen een bad.

Da jeg var liten, måtte jeg vente en time fra vi hadde spist til jeg fikk bade.

Toen ik klein was, moest ik nadat ik gegeten had een uur wachten voor ik mocht zwemmen.

"Å svømme" hebben we vroeger al ontmoet (69).

6. "utland" wordt alleen in de bepaalde vorm gebruikt: "utlandet"

Han er i utlandet.

Hij is in het buitenland.

Han har reist til utlandet.

Hij is naar het buitenland.

Grammatica

1. "Om te" wordt vertaald als

→ "til å" na "for + adjectief":

Han var for andpusten til å svare.

Hij was te erg buiten adem om te antwoorden.

→ "for å" na een werkwoord:

Vi kom hit for å jobbe.

We kwamen hier naartoe om te werken.

2. De bepaalde vorm meervoud van onzijdige zelfstandige werkwoorden kan ook op –a in plaats van op –ene eindigen. Voor twee woorden is dit altijd het geval:

et barn / barna (~~barnene~~)

een kind / de kinderen

et ben / bena (~~benene~~)

een been / de benen

Bij andere komt de –ene vorm veel meer voor:

et bringebær / bringebærene (of: bringebæra)

een framboos / frambozen

3. Het zelfstandig naamwoord "sted" is in het meervoud altijd "steder", ook al is het onzijdig en heeft het maar één lettergreep. Let ook op de uitdrukkingen "noen steder", "mange steder" en "andre steder", die zonder het voorzetsel "på" gebruikt worden:

Andre steder er det for kaldt til å bade.

Op andere plaatsen/Elders is het te koud om te zwemmen.

Noen steder er det blitt mye varmere.

Op sommige plaatsen is het veel warmer geworden.

Kald og våt juli mange steder.
(krantenkop)

Konde en natte juli op veel plaatsen.

HØSTEN

Woordenschat en uitspraak

en høstmåned		een herfstmaand
et blad	[bla:]	een blad (<i>van een boom/van een boek</i>)
et løvtre		een loofboom
å kjenne		(<i>bier:</i>) voelen (" <i>de aanwezigheid van iets met het gevoel waarnemen</i> ")
luft(en)	[lūft]	lucht
en fugl	[fū:l]	een vogel
å tåle (II)		verdragen
kulde(n)	[kūld]	(de) koude
å fly		vliegen
sør		het zuiden
sørover		naar het zuiden, zuidwaarts
å samle seg (I)		zich verzamelen
en flokk	[flok]	een groep
Frankrike		Frankrijk
Spania	[spa:nia]	Spanje
Jugoslavia	[jūgusla:via]	(<i>het vroegere</i>) Joegoslavië
Italia		Italië
Afrika		Afrika
se(i)n		laat
seinere på høsten		later in de herfst
snø(en)		sneeuw
å juble (I)	[jū:blø]	juichen

Opmerkingen

1. De namen van de andere windstreken zijn:

vest	westen
nord [nu:r]	noorden
øst	oosten

Het achtervoegsel "-over" duidt een richting aan; het kan ook aan een voorzetsel aangehecht worden:

nordover

noordwaarts; naar het noorden

Han sprang oppover.

Hij holde naar boven.

2. "Sent på høsten" is gebruikelijker dan "sent om høsten"; "sent i høsten" komt nauwelijks voor. Dat geldt ook voor de andere seizoenen en in combinatie met het bijwoord "tidlig":

Jeg kan ikke huske at det har snødd så tidlig på (om) vinteren

Ik kan me niet herinneren dat het zo vroeg in de winter gesneeuwd heeft.

Grammatica

1. Na "bli" als koppelwerkwoord wordt (net zoals na "være") een adjectief gebruikt en geen bijwoord:

Bladene på løvtrærne ble gule og røde.

De bladeren van de loofbomen werden geel en rood.

2. De vervoeging van "å fly":

å fly fløy fløyet

Fuglene fløy sørover.

De vogels vlogen naar het zuiden.

3. Sommige adjectieven kunnen als substantief gebruikt worden:

Sammen med en voksen kan du se filmen.

In het gezelschap van een volwassene mag de film zien.

Als ze gebruikt worden om naar een groep te verwijzen krijgen de vorm van het adjectief meervoud:

Voksne menn pleier ikke å gjøre det. (adjectief)

Volwassen mannen doen dit gewoonlijk niet.

Mange voksne liker ikke snø. (zelfstandig naamwoord)

Veel volwassenen houden niet van sneeuw.

Vi traff noen gamle venner. (adjectief)

We ontmoetten enkele oude vrienden

Mange gamle vil bo hjemme. (zelfstandig naamwoord)

Vele ouderen willen thuis wonen.

4. "når" kan gebruikt worden als voegwoord:

Barna jubler når den første snøen kommer.

De kinderen juichen wanneer de eerste sneeuw komt.

en als bijwoord van tijd:

Når kommer dere?

Wanneer komen jullie?

5. Voor de omschreven genitief (= met een voorzetsel) wordt vaak "på" gebruikt als het eerste van de twee substantieven een deel is van het tweede:

bladene på løvtrærne

de bladeren van de loofbomen

6. Wanneer twee nevenschikte zinnen met "og" of "men" verbonden worden, gebruiken we voor "og" of "men" een komma:

Fuglene samler seg i store flokker, og så flyr de helt til Afrika.

De vogels verzamelen zich in grote groepen en vliegen dan helemaal tot in Afrika.

Buksa er ny, men genseren er gammel.

Dit is niet het geval wanneer de zinnen erg kort zijn:

Hun går på badet og vasker seg.

Ze loopt naar de badkamer en wast zich.

VINTEREN

Woordenschat en uitspraak

morsom	[mursom]	leuk, gaaf
å finne på		bedenken
å gå på ski		skiën
å gå på skøyter		schaatsen
en kjelke		en slede
å renne		(bier:) naar beneden glijden
å renne på kjelke		sleetje rijden, sleeën
et akebrett		een tobogan
å feire (I)		vieren
jul(en)	[jū:l]	Kerstmis
en juleferie		een kerstvakantie
nyttår(et)		(het) nieuwjaar

en kjelke

et akebrett

Opmerkingen

1. "å renne" kan een synoniem van "å springe" zijn: "rennen", "hollen", maar heeft ook nog vele andere betekenissen, zoals "glijden" en "stromen", en de vervoeging varieert naargelang de betekenis (zie hieronder bij grammatica)

2. Rangtelwoorden worden vaak geschreven zoals het corresponderende hoofdtelwoord maar met een punt erachteraan:

1. mars er den 60. dagen i året.

(behalve wanneer het een schrikkeljaar is natuurlijk)

De eerste maart is de zestigste dag van het jaar.

3. Let op het onderscheid tussen:

"(et) nytt år":

Et nytt år har begynt.

en

"nyttår":

Snart er det nyttår igjen!

Een nieuw jaar is begonnen

Het is spoedig weer nieuwjaar!

4. In het Noors krijgt "jul" geen hoofdletter:

De feiret jul på hytta.

Ze vierden Kerstmis in het chalet..

Grammarica

1. Alle regelmatige werkwoorden op –eire vormen hun verleden tijd en hun voltooid deelwoord met –t:

Han feiret nyttår i sengen.

Hij vierde nieuwjaar in bed.

2. Ook "i" wordt soms gebruikt in omschreven genitieven, vooral in combinatie met "første" en "siste" in een woordgroep die met tijd te maken heeft:

Januar er den første måneden i året.

Januari is de eerste maand van het jaar.

den siste dagen i året

De laatste dag van het jaar

3. Twee betekenissen van het werkwoord "å renne":

(a) vloeien, stromen:

Vannet rant inn i to bus.

Het water stroomde twee huizen binnen.

De onvoltooid verleden tijd is "rant", het voltooid deelwoord "rent".

Mye kan skje før vannet har rent i sjøen.

Er kan veel gebeuren voor het water in de zee gestroomd is.

(b) (naar beneden) glijden:

Barna rente på kjelke.

De kinderen gleden met de slee naar beneden.

Vi rente på ski helt ned til bilene.

We skieden tot helemaal beneden bij de auto's.

De onvoltooid verleden tijd is "rente", het voltooid deelwoord "rent".

VÅREN

Woordenschat en uitspraak

å ta til å		beginnen te
å smelte (I)		smelten
en nordmann	[nu:rman]	een Noor
å våkne (I)		wakker worden
et liv		een leven
en trekkfugl	[trekfū:l]	een trekvogel
en nasjonaldag		een nationale feestdag
en fest		een feest
fri		vrij
et tog	[to:g]	(<i>bier:</i>) een optocht

Opmerking

Zelfstandige naamwoorden die een nationaliteit aanduiden worden in het Noors niet met een hoofdletter geschreven; dat geldt ook voor talen en adjectieven die naar landen verwijzen:

<i>Nederland</i>	<i>Nederland</i>
<i>nederlender</i>	<i>Nederlander</i>
<i>nederlandsk</i>	<i>Nederlands (taal + adjectief)</i>
<i>Snakker du nederlandsk?</i>	<i>Spreek je Nederlands?</i>

Grammatica

1. Een bijvoeglijk naamwoord dat eindigt op een beklemtoonde lange klinker eindigt in de onbepaalde vorm onzijdig op –tt:

<i>et fritt land</i>	<i>een vrij land</i>
<i>Huset var nytt.</i>	<i>Het huis was nieuw.</i>

2. Het Nederlandse "dat" kan op verschillende manieren vertaald worden:

a. als aanwijzend voornaamwoord ("dat meisje")

→ den *of* det (al naargelang het geslacht van het zelfstandig naamwoord waar het bijstaat:

<i>Den boka har jeg ikke lest.</i>	<i>Dat boek heb ik niet gelezen.</i>
<i>Det huset var fint.</i>	<i>Dat huis was mooi.</i>

b. als relatief voornaamwoord ("het meisje dat ...)

→ som

Jenta som gikk forbi, er søsteren min.

Het meisje dat voorbijliep is mijn zus.

c. Als onderschikkend voegwoord ("ik weet dat....)

→ at

Jeg så at han kom.

Ik zag dat hij kwam.

Oefeningen

Oefening 202

Bij welk seizoen horen de volgende uitspraken?

	vår	sommer	høst	vinter
Bladene blir gule og røde.				
Mange går på ski eller skøyter.				
Mange går i tog på nasjonaldagen.				
Naturen er helt grønn.				
Bladene faller fra trærne.				
Den første snøen kommer.				
Mange plukker bær.				
Trekkfuglene kommer tilbake.				
Barna har åtte uker fri fra skolen.				
Mange fugler flyr sørover.				
Mange feirer jul og nyttår.				
Snøen begynner å smelte.				

Oefening 203

Schrijf de rangtelwoorden volledig:

- 3.
- 4.
- 6.
- 9.

Oefening 204

Gebruik de juiste voorzetsels:

- a. Mot slutten ____ året reiste hun til Spania.
- b. _____ sommeren skal man kose seg.
- c. Barna dro opp _____ skogen _____ å leke.
- d. Det var for kaldt _____ å bade.
- e. Det var veldig varmt _____ mange steder.
- f. Bladene _____ trærne var blitt gule.
- g. Senere _____ sommeren møtte hun kona hans.

h. Å gå _____ ski er veldig morsomt.

i. Desember er den siste måneden _____ året.

Oefening 205

Gebruik de juiste vorm

a. Noen _____ i verden er det for lite barn. (sted/steder)

b. Bladene ble _____ (grønn/grønne)

c. Han spiste mange _____ (bringebær/bringebæra)

d. De _____ hadde mange spørsmål. (voksen/voksne)

e. Bladene falt _____ fra trærne. (ned/nede)

f. Han begynte et _____ liv. (nyt/nytt)

g. Fuglen hadde _____ mer enn 100 mil. (flyget/fløyet)

h. Har du _____ i hagen? (tre/trær)

Oefening 206

Duid de niet uitgesproken letters aan

kulde

utlandet

tredje

fugl

blad

niende

Oefening 207

Welke woorden hebben een [u]-klank

plukke

natur

morsom

god

voksen

moden

sommer

kulde

godt

luft.

Oefening 208

Vertaal

a. De vier seizoenen heten lente, zomer, herfst en winter.

De fire _____, sommer, _____ og vinter.

b. Wanneer hebben jullie vakantie?

_____ har dere _____?

c. Heb je nieuwjaar in het buitenland gevierd?

Har du _____ nyttår i _____?

d. Na 60 dagen zijn de bessen rijp.

Etter 60 dager er _____.

e. Ik kijk ertegen op om in de koude te slapen.

Jeg _____ til å sove i _____.

f. Ze plukten de hele zomer frambozen.

De _____ bringebær _____

g. Het zal later deze winter in Oslo gebeuren.

Det skal skje i Oslo _____ vinteren.

h. Ik was moe toen ik thuiskwam.

Jeg var _____ jeg kom hjem.

i. De volwassenen waren niet blij.

De _____ var ikke _____.

j. Hij was te dom om dat te doen

Han var _____ dum _____ å gjøre det.

k. Was de film saai of was hij leuk?

Var filmen _____ eller var _____?

l. Ze verdraagt geen (d.w.z. is allergisch voor) frambozen.

Hun _____ ikke bringebær.

m. De sneeuw begon te smelten.

Snøen _____ til å smelte.

n. De vogels vlogen naar het noorden.

o. De leerlingen verzamelden zich in het klaslokaal.

Elevene _____ i klasserommet.

p. Ze werd vroeg wakker.

Hun _____ tidlig.

q. Een groep vogels zat in de bomen te zingen.

En _____ fugler satt og sang i _____.

r. Wanneer vertrokken ze?

_____ dro de?

s. Een nieuw jaar is begonnen.

Et _____ år har begynt.

t. Ze liepen in de optocht op de nationale feestdag.

De gikk i _____ på _____.

u. Ik ging naar de stad om een nieuwe telefoon te kopen.

Jeg dro til byen _____ å kjøpe en ny telefon.

HERHALINGSOEFENINGEN

1. Trappen van vergelijking: vul aan:

- a. Maten i Frankrike var _____ i Norge. (goedkoper dan).
- b. Sofaen var _____ senga. (even zacht als)
- c. Per var _____ Sigurd. (banger dan)
- d. Min _____ sønn har et stort hus. (oudste)
- e. Det var _____ de kunne gjøre. (het domste)
- f. Jeg kjøpte den _____ og _____ isen. (grootste; duurste)
- g. Er det noen andre som er _____ meg? (even laat als)
- h. De _____ barna reiste tilbake til Norge. (ziekste)
- i. Noen dager var _____ andre. (zwaarder dan)
- j. Selv de _____ barna kan bruke det! (kleinste)
- k. Bergen var da den _____ byen. (grootste)
- l. Veien hjem var _____ alltid. (even vervelend als)
- m. Jeg ble mye _____ henne. (vermoeider)
- n. Hvem spiste de _____ appelsinene? (rijpste)
- o. Du vil ikke finne et _____ hotell. (beter)

2. Vertaal

- a. De prijs van [= på] dat biljet was 100 kronen.
- b. Het postkantoor dat in het centrum [geen bepaald lidwoord] ligt, is groot.
- c. "Ofte" is een woord dat ik vaak gebruik.
- d. De spiegel was zo groot dat ze alles konden zien.
- e. Vond je een nieuwe postzegel?
- f. Was ze jonger of ouder dan jij?

- g. De vogels vlogen naar het zuiden.
- h. Plukte ze veel boemen?
- i. Ze vierden Kerstmis in het buitenland.

3. Gebruik "mange" of "mye":

- a. Hvor _____ biler kjenner du?
- b. _____ barn reiste på skoleferie.
- c. _____ av vennene mine kjører bil.
- d. De drakk _____ vann.
- e. Spiser du _____ syltetøy?
- f. Har du _____ å gjøre?

Handleiding Venner i Sollia 5: oppløsing

Oefening 173

		
å lage et hopp		å sole seg
		
humøret var på topp		å pakke sekken
		
sliten		å ta fram
		
midt i		en bakke

Oefening 174

Vul de juiste vorm van "sette", "se" of "sitte" in:

- i. Hun satte bilen i garasjen.
- ii. Hun satt på stolen.
- iii. Han satte tennene i kinnnet til naboen sin.
- iv. Han satte seg i sofaen.
- v. Hvor lenge har hun sittet der?
- vi. Sett skoene i gangen.
- vii. Har du satt skiene i skapet?
- viii. Han satt og skrev.
- ix. Har du sett vennene dine?

x. Hvor lenge skal hun sitte i bilen?

Oefening 175

1. Været var dårlig.
2. Skolen begynner tidlig.
3. Vi kjørte til Stavanger, og derfra kjørte vi videre til Bergen.
4. Hun koste seg i solen/sola. – Hun solte seg.
5. Det var en kjempegøy dag.
6. Hun gikk til vinduet og så ut.
7. Gjør du det en gang til, så blir jeg sint!
8. Han er ikke her, han sitter der.
9. Plutselig sto han midt i skogen.
10. Du snakker tull! Vi tar en pause.
11. Det var tidlig i mai.

Oefening 176

1. Vær snill og gi meg boka.
2. Han dro innover i dalen.
3. Vi så opp mot toppen av Grossglockner.
4. Fint vær i dag!
5. Så stor du er!
6. Kan jeg få den boken der?
7. Hun har en liten butikk der hun lager blyantspissere.
8. Sett foten mot veggen.
9. Der huset lå, er det nå et hotell.
10. Vi bodde der fra 1974 – 81.

Oefening 177

- a. Jeg skal rope på henne.
- b. Har du sett i skapet?
- c. De kledde på seg i en fart.
- d. De kjøpte en ny bukse til sønnen sin.
- e. Vi betalte i kassen.
- f. Her er en genser til halve prisen.
- g. Jeg bestemte meg for å kjøpe en ny fotball.
- h. De kjørte til et varehus i sentrum.
- i. Husk å ta på deg skjerfet! (of met de tegengestelde betekenis: "av")
- j. Blir dere med til London?

Oefening 178

- a. Sånn skal du gjøre det. (bijwoord: "zo")
- b. Sånne bøker leser jeg ikke. (voor zelfstandig naamwoord; meervoud)
- c. En sånn kropp vil jeg ha! (voor zelfstandig naamwoord; niet-onzijdig enkelvoud)
- d. Jeg har aldri hatt sånne barn.
- e. Noen barn er sånn. (na koppelwerkwoord "være")
- f. En sånn bil har jeg aldri hatt.

- g. Jeg har aldri møtt noen som har et sånt piano. (voor zelfstandig naamwoord; onzijdig enkelvoud)
h. Ikke kjør sånn!

Oefening 179

Het tweede woord bepaalt het geslacht van de samenstelling

- en hodekål (een kool)
en nattkjole (een nachttjapon)
kjempefin (geweldig)
et klasserom (klaslokaal)
et frimerke (postzegel)
en fotballbane (een voetbalveld)
en kjøttkake (een gehaktbal)
en datamaskin (een computer)
et rekkehus (een rijhuis)
et skrujern (schroevendraaier)

Oefening 180

- a. Har du tenkt å bli her?
b. Husk å hente barna!
c. Ta på deg vottene!
d. Hvor har du lagt skjertet?
e. Ikke hopp sånn!
f. Liker du ikke is? Jo.
g. Jeg skal rope på Kjell.
h. Hun leste mens hun spiste. (*"å lese" is een zwak werkwoord*)
i. Vi syntes det var kjempegøy.
j. Etter en times pause gikk de videre.

Oefening 181

- a. For noen dumme gutter!
b. Har du kjøpt avisa?
c. Denne boka er billigere enn de der.
d. Jeg vil gjerne bruke denne blå blyantspisser. (*"blå" blijft onveranderlijk in de bepaalde vorm*)
e. Har du vannet de gule blomstene?
f. Var de sjalu på ham? (*"sjalu" blijft gewoonlijk onveranderd*)
g. Vi har mer penger enn dem.
h. Hun har fem brødre. (*onregelmatig meervoud*)
i. Hvor mange feil hadde du på matematikkprøven? (*het zelfstandige naamwoord "feil" verandert niet in het onbepaald meervoud*)

Oefening 182

- a. Han er ikke kommet ennå.
b. Det var ennå for tidlig.

- c. Vi har ennå ikke hørt noe.
- d. Jeg vet at du kan enda bedre enn dette.

Oefening 183

- a. Det er det aller dumteste du kan gjøre.
- b. Det blir ikke fint når du gjør det sånn!
- c. For et dårlig vær vi hadde!
- d. Han tok heisen opp til 3. etasje.
- e. Hva har du tenkt å gjøre?
- f. Hvorfor er du så sur?
- g. Jeg er for gammel for turer i skog og mark.
- h. Min lille sønn var på rommet sitt og lekte med klossene. (of "klosser")
- i. Vi skal ha en prøve på skolen neste uke.
- j. Vi spiste frokost klokka åtte.

Oefening 184

- a. *feil: han var sur da han gikk hjem fra skolen*
- b. *feil: han hadde mange feil på matematikkprøven*
- c. *riktig*
- d. *riktig*
- e. *riktig*
- f. *riktig (men han sparte dem ikke)*
- g. *feil: man spiser ikke middag før klokka tolv*

Oefening 185

Magnus fikk vondt i magen da han så tannlegen.
Hun gruet seg for å åpne brevet.
Til meg sa han bare at han var en venn.
Vi behøver ikke å skynde oss.
Det gjorde vondt da han trakk tannen.
Når kommer du hit neste gang?

Oefening 186

horizontaal

	S	M	Ø	R	F	I	S	K	
		V	O	N	D				
P	Y	T	T						
H	U	F	F						

vertikaal

	S								S
	K							D	A
	Y						J	R	F
B	L						E	U	T
R	L		P				K	E	
U	E		Ø				S		
S			L	B			E		R
			S	R			L	L	E
			E	Ø				Ø	D
				D				K	D

diagonaal

							E		
				█		R			
			█	█	Æ	G	E		
				P	G	R			
		T		E	O			█	
	S	█	L	B		█		█	
O	█	L							
	U					█			
H						█			

restwoord

T									
A						N			
				█		N			
		L	█	█					
		E							G
						E		█	K
		█				O	█		
	█								
N		T			O	█	R		
					E	█	T		

Herhalingsøfeningen 78-82

1. Gebruik de voltooid verleden tijd

i. De hadde dratt på skitur. ii. Morten hadde stått opp tidlig. iii. Vi hadde pakket sekkene våre. iv. Jeg hadde gått noen kilometer da jeg ble sliten. v. Jeg hadde solt meg litt. vi. De hadde begynt å spise.

2. Gebruik de juiste vorm van de woorden tussen haakjes

i. Så de oss? ii. Været var dårlig. iii. Det var kaldt ute. iv. Etter en times pause gikk vi videre. v. De sto opp tidlig. vi. Andre hus har jeg ikke. vii. Bøkene er deres. viii. Et annet hus har jeg ikke. ix. Han ropte på henne. x. Det er ikke så varmt ute. xi. Jeg har mange feil på matematikkprøven. x. Det andre huset var hvit. xi. Jeg kjøpte fem egg.

3. Vertaal

i. Onsdag var det dårlig/surt vær. ii. Har du sett i skapet? iii. Du behøver ikke å spise. iv. De bodde der fra 1973 til 1976. v. Ta på deg skjerfet. vi. Det er mine bøker/bøkene mine. vii. Været ble enda bedre. viii. Hun tok sin bil/bilen sin. ix. Da vi var unge, lekte vi med legoklossene. x. Vi tok dine skøyter. xi. Han var på vei til en venn. xii. Er du ferdig med boka/boken? xi. Jeg husker ikke. xii. Så du dem?

4. Duid de zinnen aan die mogelijk zijn

- i. Humøret var på dårlig.
ii. De syntes det var kjempegøy å dra på skitur.
iii. Vårsola laget et hopp.
iv. Vi gikk derfra klokka ett.
v. Vi tok bøkene hans.
vi. Han er en meget god mens.
vii. Han spiste fem jeksler.
viii. Pytt! Det gjør vondt!
ix. Ta på deg jakken!

5. Uitspraak

- i. jo; kakao; drukket; kino
ii. In geen enkel van deze 4 woorden

6. Vul de ontbrekende letters aan

i. Har du noen epler? ii. Så du ham ikke? J, det gjorde jeg. iii. Jeg tok min bok, hun tok sin.

7. Verklar het verschil tussen

- i. Han så sin kone/Han så hans kone: *in het eerste geval ziet hij zijn eigen echtgenote in het tweede geval die van iemand anders.*
ii. Da han kom inn, begynte de å snakke./Når han kom inn, begynte de å snakke: *in het eerste geval gaat het over een eenmalige gebeurtenis; het tweede duidt een berhaling aan ("telkens als")*

8. Vul de tabel aan

infinitief	onvoltooid verleden tijd	voltooid deelwoord
å falle	<u>falt</u>	falt
<u>å ri</u>	red	ridd

å hete	het(te)	<u>hett</u>
å le	<u>lo</u>	ledd
<u>å stå</u>	<u>sto(d)</u>	stått
å skulle	<u>skulle</u>	<u>skullet</u>
å hente	<u>hentet</u>	<u>hentet</u>
<u>å trekke</u>	trakk	<u>trukket</u>

9. Vul aan indien nodig

i. Han bestemte seg for å skrive et brev. ii. Han kom hjem fra skolen. iii. Er du sjalu på ham? iv. Er gutten redd (for) tannlegen? v. Det er så kjedelig å stå her og vente.

10. Vul de vertaling aan

i. Jeg så ham ikke; min bror så ham heller ikke. ii. På torsdag/Tirsdag var jeg hos tannlegen. iii. Jeg vet at han ikke liker melk.

11. Vul de juiste trap van vergelijking in

i. De beste elevene svarte først. (god) ii. Øl er billigere enn vin, men vann er billigst iii. Hvor var det kaldt/kaldere/kaldest iv. Ingen var reddere enn Anna. v. Resultatet var bedre enn vi hadde håpet. vi. Det er det beste resultat av alle. vii. Er du rikere enn Nils? viii. De er dummere enn søstrene sine. ix. Det er det styggeste huset i byen.

Oefening 187

Ole og Terje gikk forbi huset til Magnus og Kell Áges foreldre. I hagen så de Brutus. Den pleide å leke der hele dagen¹, mens mor og far og barna deres² var ute. Brutus kunne ikke komme seg ut fordi grinda³ var lukket.

Guttene stanset dat de hørte at Brutus pe(i)p. Hunden logret med halen fordi han var glad for å få besøk. Ole og Terje syntes at Brutus var en veldig fin hund. De åpnet grinda³ og gikk inn i hagen. Brutus hoppet rundt dem. Han syntes det var fint⁴ å ha mange venner⁵.

Ole og Terje klappet hunden. "Vi går en tur og tar den med oss hjem," sa Ole, som ikke hadde hund selv, "og kommer tilbake med den utpå dagen/senere på dagen." "Det gjør vi" sa Terje.

Da de to guttene kom hjem, ga Ole hunden mat og vann. Han kjælte med den og klappet den. Brutus likte de nye vennene sine⁶, og Ole glemte at Brutus ikke var hans hund...

¹ geen lidwoord voor "hele", maar wel lidwoord achteraan

² deel van het onderwerp van de zin, dus niet "sine"

³ of "grinden"

⁴ "fint" na koppelverkenwoord en met als onderwerp het onzijdige "det"

⁵ "venner" is meervoud dus "mange" (niet: "mye")

⁶ verwijst naar het onderwerp ("Brutus") dus "sine"

Oefening 188

- Han fant frem billettene.
- Denne helgen blir vi hjemme.
- De ble der en stund.
- Jenta forsvant, men kom tilbake klokken 6.
- Det var kjedelig å sitte der og vente til han kom.
- Hunden kunne ikke komme seg ut fordi døren var lukket.
- Vi spiste ost og kjeks.

- h. Han pleier å drikke vann.
- i. Har du en fin jobb?

Oefening 189

- a. Jeg visste ikke hvor familien Olsen bodde.
- b. Hun traff ham hjemme klokka ti.
- c. De skyndte seg til bussen.
- d. Sykkelen min har forsvunnet.
- e. Hun pleide aldri å skrive brev.
- f. Han lette etter pennen sin.
- g. Hun ble så glad at hun gråt da hun hørte at katten var kommet hjem.
- h. Hun hjalp meg å flytte til byen.
- i. Vi sprang så fort vi kunne.
- j. Har du byttet frimerker med Jens?

Oefening 190

- a. Kan De se det huset der med det røde taket?
- b. Jeg vil ikke ha disse (of: de) blomstene i hagen min
- c. Skal du bruke dette halsbåndet der?
- d. Ikke sett denne (of: den) vesken på denne stolen her!
- e. Jeg skal bruke de frimerkene, men ikke disse.

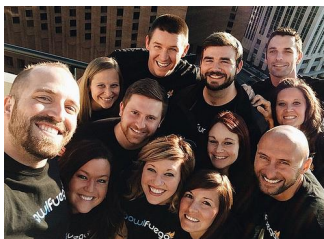
Oefening 191.

Han styrtet ut av kontoret.

Nå må du ta det litt med ro!

Humøret var på topp!

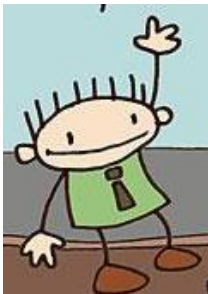
Vi koser oss!

Barna lekte gjemsel.

Får jeg klappe den?

Morn!

Hun var veldig sulten

Han venter på grønn mann

Du får velge.

Oefening 192

- a. Magnus har en stor hund som heter Brutus.
- b. De måtte stå i kø, for (voegwoord) det var mange som ville se filmen.
- c. Hun gikk bort til vinduet og så ut.
- d. De skal på kino.
- e. Vet du om (voegwoord) han er på kontoret i dag?
- f. Da de hadde betalt i kassen, gikk de til bussholdeplassen. ("da" wordt gebruikt voor een eenmalig feit in het verleden)
- g. Jeg håper at filmen ikke er kjedelig!
- h. Han er glad når den første snøen kommer,
- i. Jeg drikker ikke kaffe, men drikker gjerne en kopp te.
- j. Alle snakket om hvor bra det skulle bli å ha en klubb. (voorzetsel)
- k. Hennes kjole var grønn som gresset.
- l. Synes du at han er en god lærer?
- m. Vi pleide å svømme når vi hadde tid til det. ("når" wordt gebruikt voor iets wat in het verleden verschillende keren gebeurde; cf. "pleide")
- n. Det er fint om/at du kommer før klokken åtte. (voegwoord: "om" = "indien"; "at" = "dat")

Oefening 193

Ole sa at han hadde funnet Brutus på veien. Den hadde fulgt etter ham hele veien hjem. Han hadde prøvd å jage den bort, men den hadde kommet etter ham. Da de kom hjem hadde han gitt den noe å spise.

Mora til Ole så at hunden hadde et halsbånd. Noen hadde skrevet et telefonnummer på det. Hun ringte og fortalte at sønnen hennes hadde kommet hjem med en hund og at hun hadde sagt at han ikke kunne beholde den. Sønnen hadde bedt om å få beholde hunden, men hun hadde svart nei.

Oefening 194

et tak	et hus
en blomkål	en grønnsak
en blyant	et viskelær
en seng	en nattkjole
en båt	en sjø
et marsvin	et dyr
en skjorte	klær
å miste	å lete etter
brun	en farge
å få	å gi

Oefening 195

- Syn(t)es du at middagen var god?
- Jeg synes at han er snill.
- Han tenker/tenkte på datteren sin.
- Jeg tror det blir kaldt i morgen. (*toekomst*)
- Er du syk? Da synes jeg du skal gå og legge deg. "*skal*" is hier geen echte toekomstige tijd)
- Hva skal du gjøre i kveld? Jeg tror jeg skal se på TV. (*toekomst*)
- Hva synes du er best, cola eller pepsis?
- Jeg tror at Oslo er den største byen i Norge. (*ik weet het niet zeker, maar het is waarschijnlijk wel zo*)
- Hva synes du om den nye telefonen min? Jeg synes den er fin. (*persoonlijke mening*)
- Jeg føler meg dårlig. Jeg tror jeg blir syk.

Oefening 196

- De satt på middagsbordet sammen med mor og far. (*weinig waarschijnlijk dat ze allemaal op – på – de tafel zaten*)
- Hva heter denne plystre? (*plystre is een werkwoord → kan niet na "denne"*)
- Han klappet den harde bjeffingen. ("*klappe*" = "*aaien*", "*bjeffing*" = "*geblaf*")
- Jeg prøvde å jage hunden bort, og derfor tok jeg den med inn. (*eerste en tweede zin spreken mekaar tegen*)
- De sprang hele veien.
- Vi fant frem noe å drikke.
- Han pleide å spise ingen hele dagen. (*in deze context zou "ingen" "niemand" betekenen*)
- Han gruet seg for å gå til tannlegen.
- Han fikk litt dårlig i magen da de hentet ham. (*hier moet het "vondt" zijn en niet "dàrlig"*)
- Han var ivrig i hodet. ("*ivrig*" = "*ijverig*")

Oefening 197

- a. Hva leter du etter?
- b. Hva var resultatet?
- c. Barna fikk klappe katten.
- d. Hun skvatt til da han begynte å gråte.
- e. Har du lyst på en kjeks?
- f. Telefonen ringte. ("*å ringe*" is een zwak werkwoord)
- g. Jeg har aldri vært i Norge.
- h. Ingen sa noe.
- i. Han stuyrtet til døren.
- j. Jeg synes du blir bedre.
- k. Hva tenker du på?
- l. Han sa at besøket var over.
- m. Hunden har spist alle kjøttkakene!

Oefening 198

en gryte

å gråte

andpusten

en hage

skolen er kjedelig

en plakat

kaker

bli med oss!

en tannlege

Oefening 199

- 4 Vennene hans så at han gråt, og sa at han måtte ringe til politiet.
- 7 Plutselig begynte telefonen å ringe.
- 9 Hun sa at sønnen hennes hadde tatt hunden med seg hjem.
- 1 Magnus kom hjem fra skolen.
- 5 Men politiet kunne ikke hjelpe ham.
- 6 Ved middagsbordet hadde ingen lyst på mat.
- 2 Han plystret på hunden, som het Brutus, mange ganger, men den kom ikke.
- 11 Magnus ble veldig glad da han hørte at Brutus var på vei hjem..
- 3 Magnus begynte å gråte fordi han trodde at Brutus var død.
- 8 Det var Toril Pedersen som ringte.
- 10 Faren til Magnus sa at hun og sønnen hennes kunne komme og spise middag sammen med ham og familien hans.

Oefening 200

- a. Aldri sa hun et leit ord. ("lei" wordt regelmatig verbogen)
- b. Hvorfor spurte du moren hennes? (verwijst niet naar het onderwerp van de zin)
- c. Jeg var heldig og fant pengene. (ik vond het geld omdat ik geluk had)
- d. Politiet leter etter (vast voorzetsel) to personer som har stukket av. (voltooid deelvord van "å stikke")
- e. Han hadde enda mer penger enn hun. (voor comparatief (= vergrotende trap))
- f. Hun la alle klærne på stolen. (onvoltooid verleden tijd van "å legge")
- g. Katten lå og sov på sofaen. (onvoltooid verleden tijd van "å ligge")
- h. Da de kom til bords (vaste uitdrukking) satte han seg med ryggen mot jenta. (onvoltooid verleden tijd van "å sette")
- i. Er Norge et lite land? (onbepaald vorm onzijdig enkelvoud)
- j. Jeg la eplene på bordet. (onvoltooid verleden tijd van "å legge")
- k. Jeg ble lykkelig da jeg fikk denne jobben. (ik kreeg de job en daarom was ik blij)
- l. Så sinte de var! ("de" → meervoud)
- m. Jeg synes (opinie, subjectief) at en liten hund er fin.
- n. Vil du ha enda mer mat?
- o. De små elevene lærer av de store. (meervoud; "vesle" kan alleen in het enkelvoud gebruikt worden)
- p. Han har ikke kommet ennå. (tijd)
- r. De satte koppene på bordet. (onvoltooid verleden tijd van "å sette")

Oefening 201

a. gråte = huilen	hikste = snikken	moro = plezier	(moedig = modig)
b. verden = wereld	lyst = zin	teppe = deken	(waarom = hvorfor)
c. miste = kwijtraken	aldri = nooit	skje = gebeuren	(bezitten = eie)

Herhalingsoefeningen

1. a.

å hikste

å klappe hunden

å trille tønner (de ton)

å kaste ballen

å sove

å plystre

å lete

å gråte

å be

b.

andpusten

å ha vondt i magen

en tåre

2.

- a. Jeg snakket med ham i over en time. (*eventuel: "i mer enn en time"*)
- b. Maten var deilig.
- c. Hvor har du funnet denne kjolen?
- d. Den dagen visste jeg alt.
- e. Han prøvde å jage (bort) hunden.
- f. Kan jeg få beholde kontoret mitt?
- g. Vi har lett hele dagen.
- h. Hvem eier denne bilen?
- i. Er Henrik skadd/skadet?
- j. Jeg har mistet billetten min.
- k. De satte seg til bords.
- l. Jeg greide å spare 200 kroner.
- m. Jeg er lei meg fordi jeg sa det.
- n. Ikke si det til Mette!

3.

- a. Konas telefonnummer b. Mors bror c. Gunnars venner

4.

- a. Har dere lyst på mat? b. De var hjemme hos henne. c. Hun hadde armene rundt halsen hans. d. Katten fulgte etter meg hele veien! e. Liker du å se på fotball? f. Han ventet på broren sin. g. Hun leter etter vesken sin.

5.

- a. Jeg spiste noen appelsiner. b. Var det derfor du ikke kom? c. Han dro ned til skolegården. d. Vet du om de har en bok om Knut Hamsun? e. Mor gikk bort til Brutus og så på halsbåndet. f. Hun spurte 6 mer.

6. Verbind (ikke) noe(n) met de juiste vertaling:

1.	Se eller hører du noe?
2.	Du ser at jeg ikke har noe piano.
3.	Noen sa de likte kjolen.
4.	Er det noen kino her?
5.	Vil du ha noe melk også?
6.	Noen liker det, andre ikke.
7.	Er det noen her?
8.	Jeg greier ikke å spise noe.
9.	Jeg har spist noen appelsiner.

3	enkelen
6	sommigen
7	iemand
1	iets
5	wat
9	enkele
8	niets
2	geen
4	een

7. Duid de letters aan die niet uitgesproken worden:

halsbandet heldig dod (*adjectief*) / dod (*zelfstandig naamwoord*) politiet
 ²andupusten aldri

8. Duid de [u(:)]-klanken aan:

telefonnummer full jobb modig roo
 mooro oppover politi sprunget

9. Vul de juiste vorm van "annen" in:

- Han så fra den ene til den andre av sønnene.
- En mann med rødt hår kom ut av en annen bil.
- Han valgte et annet tre.
- Harold og en annen gutt fulgte etter meg.
- Det var andre tider!
- Han ville ikke spørre de andre.
- Han ble et annet menneske.
- Vil du ha en annen jobb?
- Brukte han et annet ord?
- De to andre ble sendt til skolen.
- Hun gikk hand i hand med en annen jente.
- De satt rundt det andre bordet.

10. Wat zeg je als

1.	je de telefoon beantwoordt?
2.	je iemand in je huis binnenlaat?
3.	je verbaasd bent?
4.	je iemand iets heel vriendelijk vraagt?
5.	je iemand hartelijk bedankt?
6.	je wil weten wat er gebeurd is?
7.	je iemand wil troosten of sussen?

3	Hva i all verden?
4	Vær så snill.
1	Vær så god.
2	Stig på.
5	Tusen takk skal du ha!
7	Så så.
6	Hva har skjedd her?

11. Zet de vorm van het werkwoord op de juiste plaats en vul dan de twee ontbrekende vormen in:

infinitief	onvoltooid verleden tijd	voltooid deelwoord
gråte	gråt	grått
ringe	ringte	ringt
eie	eide	eid
følge	fulgte	fulgt
be	ba(d)	bedt
lete	lette	lett
springe	sprang	sprunget

12. Geef de correcte vertaling van "få" voor de volgende zinnen:

- Mag ik hier zitten.
- Je moet hier een poos blijven.
- Ik kreeg drie appels.
- Nu moet hij doen wat ik zeg!

Oefening 202

Bladene blir gule og røde.
 Mange går på ski eller skøyter.
 Mange går i tog på nasjonaldagen.
 Naturen er helt grønn.
 Bladene faller fra trærne.
 Den første snøen kommer.
 Mange plukker bær.
 Trekkfuglene kommer tilbake.
 Barna har åtte uker fri fra skolen.
 Mange fugler flyr sørover.
 Mange feirer jul og nyttår.
 Snøen begynner å smelte.

vår	sommer	høst	vinter
		x	
			x
x			
	x		
		x	
		x	
	x		
x			
	x		
		x	
			x
x			

oefening 203

3. tredje
4. fjerde
6. sjette
9. niende

Oefening 204

- a. Mot slutten av året reiste hun til Spania.
- b. Om sommeren skal man kose seg.
- c. Barna dro opp til skogen for å leke.
- d. Det var for kaldt for å bade.
- e. Det var veldig varmt på mange steder.
- f. Bladene på trærne var blitt gule.
- g. Senere på sommeren møtte hun kona hans.
- h. Å gå på ski er veldig morsomt.
- i. Desember er den siste måneden i året.

Oefening 205

- a. Noen steder i verden er det for lite barn.
- b. Bladene ble grønne. (*adjectief na koppelwerkwoord*)
- c. Han spiste mange bringebær. (*een eenlettergrepig onzijdig woord blijft onveranderd in het onbepaald meervoud en dat geldt ook voor samenstellingen ermee*)
- d. De voksne hadde mange spørsmål. (*adjectief als zelfstandig naamwoord gebruikt*)
- e. Bladene falt ned fra trærne. (ned/nede) (*geeft beweging aan*)
- f. Han begynte et nytt liv. (nyt/nytt) (*Een bijvoeglijk naamwoord dat eindigt op een beklemtoonde lange klinker en tussen een onbepaald lidwoord en een onzijdig zelfstandig naamwoord staat krijgt -tt achteraan*)
- g. Fuglen hadde fløyet mer enn 100 mil.
- h. Har du trær i hagen? (*onregelmatig meervoud*)

Oefening 206

kulde utlandet tredje fugl blad niende

Oefening 207

plukke natur morsom god

voksen moden sommer kulde

godt luft.

Oefening 208

- a. De fire årstidene heter vår, sommer, høst og vinter.
- b. Når har dere ferie?
- c. Har du feiret nyttår i utlandet?
- d. Etter 60 dager er bærene modne. (*eventueel: "bæra"*)

- e. Jeg gruer meg til å sove i kulden.
- f. De plukket bringebær hele sommeren. (*geen lidwoord*)
- g. Det skal skje i Oslo senere på vinteren.
- h. Jeg var trøtt/trett da jeg kom hjem.
- i. De voksne var ikke glade.
- j. Han var (alt)for dum til å gjøre det.
- k. Var filmen kjedelig eller var den morsom? ("*film*" is *geen persoon* → "*den*")
- l. Hun tåler ikke bringebær.
- m. Snøen tok til å smelte.
- n. Fuglene fløy nordover.
- o. Elevene samlet seg i klasserommet.
- p. Hun våknet tidlig.
- q. En flokk fugler satt og sang i trærne.
- r. Når dro de?
- s. Et nytt år har begynt.
- t. De gikk i toget på nasjonaldagen.
- u. Jeg dro til byen for å kjøpe en ny telefon.

HERHALINGSOEFENINGEN

1.
 - a. Maten i Frankrike var *billigere enn* i Norge.
 - b. Sofaen var *like myk som* senga.
 - c. Per var *reddere enn* Sigurd.
 - d. Min *eldste* sønn har et stort hus.
 - e. Det var *det dummeste* de kunne gjøre.
 - f. Jeg kjøpte den *største* og *dyreste* isen.
 - g. Er det noen andre som er *like se(i)n som* meg?
 - h. De *sykeste* barna reiste tilbake til Norge.
 - i. Noen dager var *tyngre enn* andre.
 - j. Selv de *minste* barna kan bruke det!
 - k. Bergen var da den *største* byen.
 - l. Veien hjem var *like kjedelig som* alltid.
 - m. Jeg ble mye *trettere/trøttere enn* henne.
 - n. Hvem spiste de *modneste* appelsinene?
 - o. Du vil ikke finne et *bedre* hotell.
2.
 - a. Prisen på den billetten var 100 kr. ("*dat*" = *aanwijzend voornaamwoord*)
 - b. Postkontoret som ligger i sentrum, er stort. ("*dat*" = *betrekkelijk voornaamwoord*)
 - c. "Ofte" er et ord (som) jeg ofte bruker/jeg bruker ofte. ("*dat*" = *betrekkelijk voornaamwoord*)
 - d. Speilet var så stort at de kunne se alt. ("*dat*" = *voegwoord*)
 - e. Fant du et nytt frimerke?
 - f. Var hun yngre eller eldre enn deg?
 - g. Fuglene fløy sørover.
 - h. Plukket hun mange blomster?
 - i. De feiret jul i utlandet.

3.

- a. Hvor *mange* biler kjenner du?
- b. *Mange* barn reiste på skoleferie.
- c. *Mange* av vennene mine kjører bil.
- d. De drakk *mye* vann.
- e. Spiser du *mye* syltetøy?
- f. Har du *mye* å gjøre?

blz. 4: "å pakke sekken": http://www.nittedals.no/gml_sider/kjul.html

blz. 4: "sliten": <http://www.beobachter.ch/leben-gesundheit/medizin-krankheit/artikel/medgate-zu-chronischer-muedigkeit-schlaf-bringt-keine-ruhe/>